

Աղբյուր՝ Նկարը արված է Խորհրդատուի դաշտային այցելությունների ժամանակ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԶՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ծրագրի շրջակա միջավայրի վրա և սոցիալական ազդեցության գնահատում (ՇՄՍԱԳ)

ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ

Rev02

Դեկտեմբեր 2025

Մշակված է

Վերակառուցման և
Չարգացման Եվրոպական
Բանկի

և

ՀՀ Տարածքային
Կառավարման և
Ենթակառուցվածքների
Նախարարության Ջրային
Կոմիտեի համար

www.atms.am

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ծրագրի շրջակա միջավայրի վրա և սոցիալական ազդեցության գնահատում (ՇՄՍԱԳ)

ԲՆԱԴԱՅՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԴԼԱՆ

Rev02

Խորհրդատվական ծառայությունների պայմանագիր № 2023.009567

Մշակված է

- Վերակառուցման և շարժացման եվրոպական Բանկի համար
- ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարությանը կից Ջրային Կոմիտեի համար

Մշակվել է**ԷՅ Թ ԷՍ ԷՍ Սոյուզնա ՍՊԸ (Հայաստան)**

Տնօրեն: տգթ. Արտակ Տեր-Թորոսյան
ՀՀ ք. Երևան, Գրիբոյեդովի փող. 112, 1
Հեռ.՝ +37499 109495
Էլ.փոստ՝ artak.ter-torosyan@atms.am
www.atms.am

և

Էկոլայն Ինթերնեշնլ ՍՊԸ (Բուլղարիա)

Տնօրեն՝ տգթ. Մայա Գաչեչիլաձե-Բոժեսկու
Հեռ.՝ +380 951 100 727, + 359 876 63 0522
Էլ.փոստ՝ mgachechiladze@ecoline-int.org
www.ecoline-int.org

Կողմից**Փաստաթղթի մշակում և հրապարակում**

Տարբերակ	Կարգավիճակ	Մշակեց	Վերանայեց	Հրապարակեց	Հրապարակման ամսաթիվը
Rev01	Քասախի ջրամբարի կառուցման ծրագրի ԲՍԿԴ-ի առաջին նախագիծ	Ա.Տեր-Թորոսյան		Ա.Տեր-Թորոսյան	19.12.2025
Rev02	Քասախի ջրամբարի կառուցման ծրագրի ԲՍԿԴ-ի ավարտական նախագիծ		Ա.Տեր-Թորոսյան	Ա.Տեր-Թորոսյան	28.12.2025

© ATMS Solutions Ltd., 2025
Բոլոր իրավունքները պահպանված են

Պատասխանատվության շրջանակը

Սույն Բնապահպանական և Սոցիալական Կառավարման Պլանը (ԲՍԿԴ) մշակվել է Քասախի ջրամբարի կառուցման ծրագրի (այսուհետ՝ «Ծրագիր») Շրջակա Միջավայրի վրա և Սոցիալական Ազդեցության Գնահատման (ՇՄՍԱԳ) շրջանակներում: Այն նախատեսված է շրջակա միջավայրի և սոցիալական կառավարման միջոցառումների իրականացմանը ուղղորդելու համար Ծրագրի նախագծման (նախակառուցման), կառուցման և շահագործման փուլերում՝ համապատասխան կիրառելի ազգային կանոնակարգերին և միջազգային լավագույն փորձին:

Սույն ԲՍԿԴ-ում ներկայացված տեղեկատվությունը հիմնված է մշակման պահին առկա տվյալների վրա և կարող է վերանայվել Ծրագրի պայմանների փոփոխությանը զուգընթաց:

Չնայած սույն փաստաթղթի ճշգրտությունն ու ամբողջականությունն ապահովելու համար խորհրդատուն գործադրել է հնարավոր բոլոր ջանքերը, նա որևէ երաշխիք չի տալիս տեղեկատվության հուսալիության կամ որևէ կոնկրետ նպատակին պիտանիության վերաբերյալ: Սույն ԲՍԿԴ-ն չի հանդիսանում իրավաբանական խորհրդատվություն և չպետք է դիտարկվի որպես օրենսդրական պարտավորությունների կատարման այլընտրանք:

Սույն ԲՍԿԴ-ում նշված մեղմացնող միջոցառումների, մշտադիտարկման գործողությունների և շահագրգիռ կողմերի ներգրավման ռազմավարությունների իրականացման պատասխանատվությունը կրում են բացառապես Ծրագրի պատվիրատուն և նրա կապալառուները: Սույն փաստաթղթի ցանկացած օգտագործում երրորդ կողմերի կողմից կատարվում է նրանց սեփական ռիսկով, և խորհրդատուն պատասխանատվություն չի կրում նման օգտագործումից բխող որևէ հետևանքի համար:

Հապահումների ցանկ

ԿՄՊ	- Կենսաբազմազանության Միջոցառումների Պլան
ԿԿՊ	- Կենսաբազմազանության Կառավարման Պլան
ՊԱԿՊ	- Պայթեցումների Անվտանգության կառավարման Պլան
ԿԲՍԿՊ	- Կառուցման Բնապահպանական և Սոցիալական կառավարման Պլան
ԿԿ	- Կրիտիկական Կենսամիջավայր
ՓԲԸ	- Բակ Բաժնետիրական Ընկերություն
ՎՁԵԲ	- Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկ
ՇՄԱԳ	- Շրջակա Միջավայրի վրա Ազդեցության Գնահատում
ԱԻԱՊ	- Արտակարգ Իրավիճակների Արձագանքման Պլան
ԲՍՄՊ	- Բնապահպանական և Սոցիալական Միջոցառումների Պլան
ՇՄՍԱԳ	- Շրջակա Միջավայրի վրա և Սոցիալական Ազդեցության Գնահատում
ԳՍԱԱ	- Բնապահպանական, Սոցիալական, Առողջապահական և Անվտանգության
ԲՍԿՊ	- Բնապահպանական և Սոցիալական Կառավարման Պլան
ԲՍՄՊ	- Բնապահպանական և Սոցիալական Կառավարման Համակարգ
ԲՍԶ	- Բնապահպանական և Սոցիալական Զաղաքականություն
ԵՄ	- Եվրոպական Միություն
ԲԱՍ	- Բնապահպանական և Սոցիալական
ԳԲՈ	- Գենդերային Բռնություն և Ունեցություն
ԶԳ	- Զերմոցային Գազեր
ԼՄԳ	- լավագույն Միջազգային Գործելակերպ
ՄՇԿՊ	- Մշակութային Ժառանգության Կառավարման Պլան
ՎՆԿՊ	- Վտանգավոր Նյութերի Կառավարման Պլան
ՇՄՆ	- Շրջակա Միջավայրի Նախարարություն
ՆԱՏԱ	- Նյութերի Անվտանգության Տվյալների Անձնագիր
ՏԿԵՆ	- Տարածքային Կառավարման և Ենթակառուցվածքների Նախարարություն
ԱԱԱՊ	- Աշխատանքի Անվտանգություն և Առողջության Պահպանում
ԱԱԱՊԿՊ	- Աշխատանքի Անվտանգության և Առողջության Պահպանման Կառավարման Պլան
ՀՀԿ	- ՀՀ Կառավարություն
ԾԱԱ	- Ծրագրի Ազդեցության Ենթարկված Անձ
ԱԿՀ	- Առաջնահերթ Կենսաբազմազանության Հատկանիշներ
ԾԻԳ	- Ծրագրի Իրականացման Գործակալություն
ԱՊՄ	- Անհատական Պաշտպանության Միջոցներ
ԻՊ	- Իրագործման Պահանջ
ՀՀ	- Հայաստանի Հանրապետություն
ՀՀՏՏ	- Հողային Հանույթի Տեղադրման Վայր
ՀՀԿՄ	- Հողային Հանույթի Կառավարման Պլան
ԱԿԿՊ	- Արտահոսքերի Կանխարգելման և Կառավարման Պլան
ՏԲԲՍԿՊ	- Տարածքին Բնորոշ Բնապահպանական և Սոցիալական Կառավարման և Մշտադիտարկման Պլան
ԹՍԱ	- Թույլատրելի Սահմանային Արժեք
ԲԿՊ	- Բուսահողի Կառավարման Պլան
ՏԱ	- Տեխնիկական Առաջադրանք
ԶՕԸ	- ՀՀ Զրոգտագործողների Ընկերություն
ԹԿՊ	- Թափոնների Կառավարման Պլան

Բովանդակություն

1.	Ներածություն.....	6
2.	Նպատակը և շրջանակը.....	6
3.	Ծրագրի նկարագիրը	7
4.	Իրավական և կարգավորող շրջանակը	10
4.1	Կիրառելի է իրավական և կարգավորող պահանջները.....	10
4.2	Բնապահպանական չափանիշներ և նորմեր	14
5.	Դերերը և պատասխանատվությունը.....	17
5.1	ՀՀ Ջրային կոմիտե (ՀՀ ՋԿ).....	17
5.2	Վերահսկող ինժեներ	17
5.3	Կառուցման կապալառու.....	18
5.4	ՎՁԵԲ.....	18
5.5	Ծրագրի Իրականացման Գործակալություն (ԾԻԳ).....	18
5.6	«Ջրառ» ՓԲԸ - Ջրամբարների օպերատոր	19
5.7	Պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններ	19
6.	Բնապահպանական և սոցիալական կառավարումը Ծրագրի ողջ կենսացիկլի ընթացքում	19
6.1	Ծրագրի կենսացիկլերը	19
6.2	Բնապահպանական և սոցիալական կառավարման պլաններ	20
7.	Բնապահպանական և սոցիալական կառավարման միջոցառումներ	22

1. Ներածություն

Եվրոպական Միության (ԵՄ) «Վերականգնում, դիմակայունություն և բարեփոխումներ. Արևելյան գործընկերության գերակայությունները 2020 թվականից հետո» նախաձեռնության շրջանակներում ՀՀ կառավարությունը նախատեսում է կառուցել 17 ջրամբար, ինչը ուղղված է երկրում ջրային և պարենային անվտանգության մակարդակի բարձրացմանը: Վերակառուցման և շարժացման Եվրոպական Բանկը («ՎԶԲ») կամ «Բանկ» դիտարկում է ՀՀ կառավարությանը վարկ տրամադրելու հնարավորությունը՝ Հայաստանի տարբեր մարզերում հինգ ջրամբարների կառուցման ծրագիրը (այսուհետ՝ Ծրագիր) ֆինանսավորելու համար: Դրանք են՝

- Քասախի ջրամբար Արագածոտնի մարզում¹,
- Լիճքի ջրամբար Սյունիքի մարզում,
- Ելփինի ջրամբար Վայոց ձորի մարզում,
- Արթիկի ջրամբար Շիրակի մարզում,
- Աստղածորի ջրամբար Գեղարքունիքի մարզում:

ՎԶԲ-ը այս Ծրագիրը դասակարգել է որպես «Ա» կատեգորիայի՝ համաձայն իր Բնապահպանական և Սոցիալական Զաղաքականության («ԲՍԶ») (2019), քանի որ այն կարող է զգալի բնապահպանական և սոցիալական ազդեցություններ առաջացնել: Սա նշանակում է, որ պետք է մշակվի Շրջակա Միջավայրի վրա և Սոցիալական Ազդեցության Գնահատման (ՇՄՍԱԳ) համապարփակ հաշվետվություն և դրան կից փաստաթղթեր, որոնց հաջորդելու է դրանց առնվազն 120 օրյա հանրային հրապարակումը:

Վերը թվարկված հինգ ջրամբարներից մեկը նախատեսվում է կառուցել Աշտարակ համայնքի Ոսկեհատ, Ոսկեվազ և Օշական գյուղական բնակավայրերի (ՀՀ Արագածոտնի մարզ), ինչպես նաև Խոյ համայնքի Ամբերդ և Այգեշատ բնակավայրերի (ՀՀ Արմավիրի մարզ) վարչական սահմաններում: Քասախի ջրամբարը նախագծված է 10 միլիոն մ³ տարողությամբ և կսնվի Քասախ և Ամբերդ գետերից: Այն նախատեսված է Արմավիրի մարզի 21 բնակավայրերի ոռոգման ջրով ապահովելու համար:

Բանկը ներգրավել է Խորհրդատուի²՝ հինգ ջրամբարների կառուցման ազգային Շրջակա Միջավայրի վրա Ազդեցության Գնահատման («ՇՄՍԱԳ») հաշվետվությունները ՎԶԲ-ի ԲՍԶ պահանջներին համապատասխանեցնելու և դրանց առնչվող Բնապահպանական և Սոցիալական (ԲևՍ) փաստաթղթերը մշակելու համար, ներառյալ սույն Բնապահպանական և Սոցիալական Կառավարման Պլանը (ԲՍԿԴ)՝ Ծրագրի հատուկ ազդեցություններին, օգուտներին և հնարավորություններին համահունչ:

2. Նպատակը և շրջանակը

Սույն ԲՍԿԴ-ն առանձին փաստաթուղթ է, որը կապված է Ծրագրի ՇՄՍԱԳ հաշվետվության հետ: Այն ներառում է մեղմացման և կառավարման միջոցառումների մի շարք, դրանց արդյունավետ իրականացման չափանիշներ, ֆինանսավորման աղբյուրներ, կանխատեսվող նպատակներ և ինստիտուցիոնալ կարգավորումներ, որոնք պետք է ձեռնարկվեն Ծրագրի ողջ կենսացիկլի ընթացքում՝ կանխելու, նվազեցնելու և փոխհատուցելու համար շրջակա միջավայրի և սոցիալական բացասական ազդեցությունները մինչև ընդունելի մակարդակ: ԲՍԿԴ-ն մշակվել է Բնապահպանական և Սոցիալական (ԲևՍ) գնահատման արդյունքների հիման վրա՝ ապահովելու, որ Ծրագիրը իրականացվի համապատասխան ազգային ԲևՍ ոլորտի օրենսդրության, ՎԶԲ-ի ԲՍԶ (2019), ԵՄ համապատասխան հրահանգների և Միջազգային Լավագույն Գործելակերպերին (ՄԼԳ) համապատասխան:

¹Նաև շրջան

²ATMS Solutions Ltd. (Հայաստան) և Ecoline International Ltd. (Բուլղարիա) ընկերություններից բաղկացած կոնսորցիում

ԲՍԿԴ-ն հիմնական փաստաթուղթ է, որը սահմանում է մշակութային ժառանգության (թե՛ նյութական, թե՛ ոչ նյութական), հողօգտագործման, արտակարգ իրավիճակների, համայնքային և աշխատանքային առողջության ու անվտանգության ռիսկերին վերաբերող ԲևՍ պահանջներ, ինչպես նաև սահմանում է գործառնական ընթացակարգեր, որոնք անհրաժեշտ են Ծրագրի իրականացման ընթացքում առաջացող նշանակալի խնդիրները կառավարելու համար:

Սույն ԲՍԿԴ-ը՝

- Սահմանում է Ծրագրին առնչվող օրենսդրական և կարգավորող շրջանակը,
- Ապահովում է ՎՁԵԲ-ի պահանջների բավարարումը,
- Ուրվագծում է կազմակերպչական կառուցվածքը, ԲևՍ կառավարմանը վերաբերող հիմնական դերերը և պարտականությունները,
- Փաստաթղթավորում է ՇՄՍԱԳ ուսումնասիրությունների միջոցով բացահայտված ԲևՍ ռիսկերի և ազդեցությունների կառավարման մոտեցումները: Կառավարումը ենթադրում է բացասական ազդեցությունների խուսափում կամ սահմանափակում, ինչպես նաև Ծրագրի դրական ազդեցությունների (օգուտների) ուժեղացում:

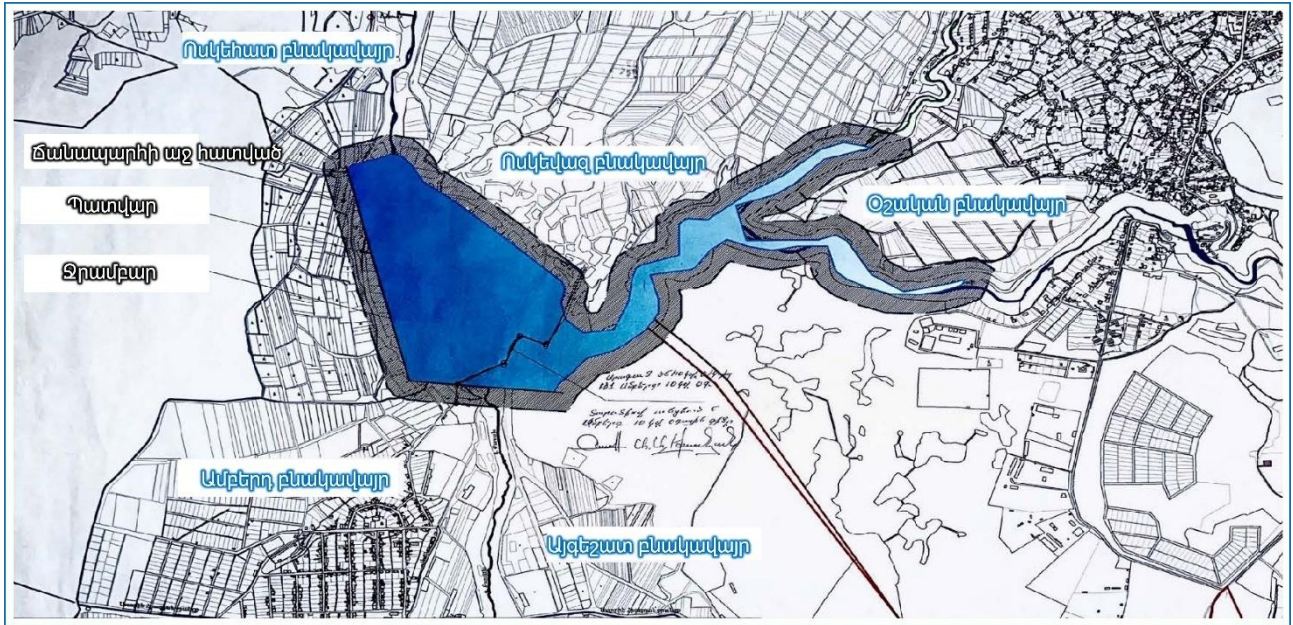
Սույն ԲՍԿԴ-ի շրջանակը ներառում է Ծրագրի նախագծման (նախակառուցման), կառուցման և շահագործման փուլերը: Համապատասխանաբար, այն վերաբերում է կառուցման կապալառուին և նրա ենթակապալառուներին, մասնագիտացված ընկերություններին, որոնք ներգրավված են ԲՍԿԴ-ով պահանջվող հատուկ ուսումնասիրություններում, վերահսկող ինժեներին և Պատվիրատուին, որը ներկայացված է Տարածքային Կառավարման և ենթակառուցվածքների Նախարարության (ՏԿԵՆ) ներքո գործող ՀՀ Ջրային Հոմիտեով (ՀՀ ՋԿ): Այն նաև ներառում է Ծրագրի իրականացման Գործակալությունը (ԾԻԳ), որը ներգրավված է Ծրագրի նախագծման և կառուցման փուլերում, ինչպես նաև «Ջրառ» ՓԲԸ-ն, որը պատասխանատու է ավարտված ջրամբարի շահագործման և պահպանման համար:

3. Ծրագրի նկարագիրը

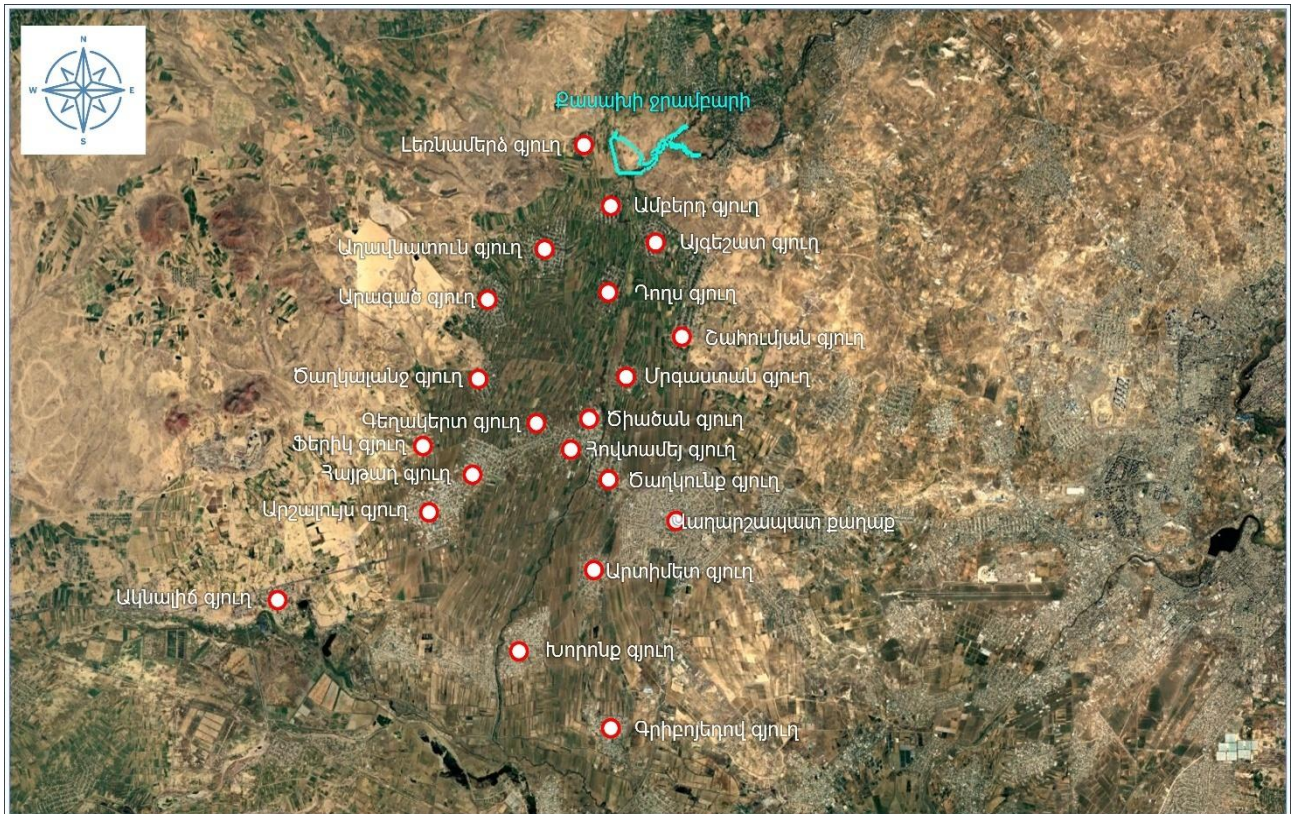
Քասախի ջրամբարի կառուցումը նախատեսվում է ՀՀ Արագածոտնի մարզի Աշտարակի համայնքի վարչական սահմաններում գտնվող Ոսկեհատ, Ոսկեվազ և Օշական գյուղերի, ինչպես նաև ՀՀ Արմավիրի մարզի Խոյ համայնքի՝ Ամբերդ և Այգեշատ գյուղերի վարչական տարածքներում (**Նկար 1**), Քասախ և Ամբերդ գետերի միախառնման վայրում, 950-980 մ բարձրության վրա: Ջրամբարի համար նախատեսված տարածքը հիմնականում զբաղեցված է համայնքային և մասնավոր գյուղատնտեսական նշանակության հողերով, ներառյալ արոտավայրեր և վարելահողեր:

Ջրամբարը նախատեսված է Քասախ և Ամբերդ գետերից սնվելու համար և ջուր կմատակարարի Ստորին Հրազդան 2-րդ հերթի ջրանցքին, որի միջոցով ոռոգվելու են Արմավիրի մարզի 21 բնակավայրերի 503 հա գյուղատնտեսական հողատարածքներ (տես **Նկար 2**): Ջրամբարի ընդհանուր տարողությունը կկազմի 10 մլն. մ3, այդ թվում՝ 1.12 մլն. մ3 մեռյալ կուտակում և 8.9 մլն. մ3 օգտակար (ակտիվ) կուտակում:

Նկար 1. Ջրամբարի տեղակայումը 5 բնակավայրերի վարչական սահմաններում

Նկար 2-1. Ծրագրի ոռոգման տարածքի քարտեզ

Քասախի ջրամբարը կգբաղեցնի 89.7 հա տարածք, սակայն Ծրագրի կարիքների համար մշտապես կհատկացվի ընդհանուր 145.26 հա հողատարածք, ներառյալ ջրամբարի պահպանման գոտին, պատվարը և օժանդակ ենթակառուցվածքները:

Ջրամբարի պատվարային հիդրոհանգույցը բաղկացած է՝

1. Պատվարից,
2. Ոռոգման շինարարական 1 և 2 ջրթող,

3. Ոռոգման ջրթողից,
4. Հատակային ջրթողից,
5. Վթարային ջրհեռից:

Պատվարի մարմինը կառուցվելու է տեղում հասանելի նյութերով, միջուկի շուրջ վերին և ստորին ֆիլտրերով, ինչպես նաև «ճալաքարակոպճի» թաղանթով: Վերին մասում նախատեսված է քարե գրահ՝ ալիքների դեմ պաշտպանություն ապահովելու համար: Երկրաբանական ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ տարածքում գերակշռում են ավազներն ու խճաքարերը, որոնք ծածկում են ուժեղ ճաքճքած, ծակոտկեն բազալտներն ու տուֆերը: Նշվում է, որ կավը կարող է արդյունահանվել մոտ 35 կմ հեռավորությունից և տեղափոխվել տեղամաս, սակայն այս ուղղությամբ ուսումնասիրությունները դեռ շարունակվում են: Հակաֆիլտրացիոն պաշտպանությունը նախատեսվում է ապահովել կենտրոնական կավային միջուկով:

Ոռոգման ջրթողը բաղկացած է մետաղական ջրանցքով ընդունիչ հորից, որից դուրս է գալիս պողպատե խողովակ՝ 1,420 մ տրամագծով և 12 մ պատի հաստությամբ, որը ձգվում է 170.0 մետր երկարությամբ՝ երկաթբետոնե թունելի ներսում: Խողովակաշարի ելքում նախատեսվում է տեղադրել երեք սկավառակային փական՝ 1,400 մ տրամագծով:

Վթարային ջրհեռը կառավարելու համար նախագծվել է բաց ափային խրամատային ջրբաժան: Այն բաղկացած է հետևյալ բաղադրիչներից. (1) կողային ջրբաժան, (2) խրամուղի, (3) անցումային հատված, (4) պատվարի գագաթի տակ գտնվող թունել, (5) բարձր արագությամբ հեռացման հատված և (6) ուժգնման վերջնահատված:

Ոռոգման շինարարական-1 ջրթողը ժամանակավոր աշխատանքային կառույց է, որը նախատեսված է ջրամբարի կառուցման ընթացքում գետային հոսքերը ներքև ուղղելու և շինհրապարակը չոր պահելու համար: Ծրագրի նպատակով շինարարական ջրթողը ուղղվում է ուղղանկյուն հատակային թունելով ($b = 4.0$ մ, $L = 161.0$ մ): Հաշվարկները կատարվել են 10% գերազանցման հավանականությամբ արտահոսքի հիման վրա ($Q_{10\%} = 128.9$ մ³/վրկ), որի հիման վրա որոշվել են թունելի խաչաձև հատույթի չափերը և հատակի թեքությունը:

Ընդհանուր առմամբ, 2 համայնքում (Աշտարակ և Խոյ), ներառյալ 5 բնակավայրեր (Ոսկեհատ, Ոսկեվազ, Օշական, Ամբերդ և Այգեշատ), ազդեցության տակ է հայտնվել 280 հողամաս՝ 1,452,605.40 մ² ընդհանուր մակերեսով, որոնք ներառում են 123 ազդակիր տնային տնտեսություններ:

Ջրամբարի կառուցման համար անհրաժեշտ բոլոր օբյեկտները, բացառությամբ կավային հանքավայրի, տեղակայված են շինհրապարակի տարածքում (145.26 հա, որը մշտապես հատկացված է Ծրագրի կարիքների համար): Այս օբյեկտները ներառում են շինարարական ճամբար, քարհանք, երկու խճաքարային և կավային հանքավայր, երեք քարերի և երեք խճաքարային պահեստային տարածքներ և երկու ժամանակավոր բուսահողի պահեստային տարածք:

Պատվարի կառուցման համար անհրաժեշտ կավը կմատակարարվի Էջմիածնի շրջանի Գայ համայնքում գտնվող հանքավայրից, որը գտնվում է Ծրագրի տարածքից մոտ 35 կմ հեռավորության վրա: Ջրամբարի կառուցման ավարտից հետո կավի հանքավայրը կվերականգնվի և կվերադարձվի Գայ համայնքին:

Ջրամբարի պատվարից հարավ կհիմնվի շինարարական ճամբար: Այն կներառի բետոնի գործարան, շինարարական և այլ նյութերի պահեստավորման տարածքներ, վարչական գրասենյակներ և կացարան: Ջրամբարի տարածքի հյուսիսային կողմում գտնվում է 10.7 հա տարածք զբաղեցնող քարհանքը: Երկու քարհանքեր՝ խճաքարի և կավի համար, որոնք զբաղեցնում են համապատասխանաբար 8.4 և 12.5 հա մակերեսներ, կմատակարարեն մոտավորապես 1,145,000 մ³ խճաքար-խճանյութ պատվարի կառուցման համար:

Շինարարական հրապարակում նախատեսվում է մեկ կավի (կավ) պահեստավորման տարածք, երեք քարի և ևս երեք խճաքար-խճաքարի պահեստավորման տարածք: Առաջացած ամբողջ հանույթը կվերաօգտագործվի որպես հետլիցք, հետևաբար, Հողային Հանույթի Տեղադրման Վայրեր (ՀՀՏՎ) չեն պահանջվի:

Հողային աշխատանքների ընթացքում տարածքի հողի բերրի շերտը կհեռացվի և կպահեստավորվի գործող կանոնակարգերի համաձայն: Ծրագրի նախագծման ուսումնասիրության համաձայն՝ հողի բերրի շերտի 106,774 մ³ ծավալը կհանվի և կպահեստավորվի ջրամբարի տարածքից դուրս, բայց պաշտպանական գոտու սահմաններում գտնվող ժամանակավոր բուսահողի պահեստավորման տարածքներում: Հողի բերրի շերտը հետագայում կօգտագործվի լանդշաֆտային աշխատանքների համար:

Ծրագրի նախագծային փաստաթուղթը նաև նախատեսում է էլեկտրամատակարարման գծերի և ենթակայանի կառուցում: Նախագծային փաստաթղթում բացակայում է այս էլեկտրամատակարարման ենթակառուցվածքի, դրա տեխնիկական պարամետրերի և անհրաժեշտ հողամասերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Էլեկտրամատակարարման գծերի հետ կապված հողօգտագործման ազդեցությունը կկառավարվի Տարահանման Պլանի (ՏՊ) շրջանակներում, որը պետք է մշակվի ՏՀ-ում նշված պահանջներին համապատասխան:

Շինարարական աշխատանքների տևողությունը որոշվել է հիմնական հողային/փորման և բետոնային աշխատանքների ծավալից ու աշխատատարությունից, աշխատանքների ռացիոնալ հաջորդականությունից, ինչպես նաև գործառնական սահմանափակումների համակցված գնահատումից ելնելով՝ համաձայն ՍՆԻՊ №1.04.03-85 «Ձեռնարկությունների շենքերի և կառուցվածքների շինարարության տևողության նորմերը»-ի: Շինարարության տևողությունը որոշվել է շինարարական աշխատանքների գրաֆիկի հիման վրա և կազմում է 39 ամիս³:

4. Իրավական և կարգավորող շրջանակը

4.1 Կիրառելի է իրավական և կարգավորող պահանջները

ՇՄԱԳ ուսումնասիրության ընթացքում հաշվի են առնվել հետևյալ իրավական և կարգավորող պահանջները, որոնք համապատասխանաբար ծառայել են որպես չափանիշներ սույն ԲՍԿԴ-ում առաջարկվող կառավարման միջոցառումների ձևակերպման համար՝

- 1) Կիրառելի ազգային բնապահպանական և սոցիալական ոլորտի օրենքներ և կանոնակարգեր,
- 2) ՀՀ կողմից վավերացված կիրառելի միջազգային կոնվենցիաներ,
- 3) Կիրառելի ԵՄ օրենսդրություն,
- 4) ՎՁԵԲ ԲՍԶ և Իրագործման Պահանջներ (ԻՊ),

Ծրագրի համար կիրառելի ԲԼՍ իրավական և կարգավորող ակտերը մանրամասն նկարագրված են ՇՄԱԳ հաշվետվության Բաժին 4-ում և ներկայացված են ստորև.

- Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին ՀՀ օրենք (2014, վերանայվել է 2023թ.-ին),
 - Հանրության ծանուցման և հանրային քննարկումների ընթացակարգը սահմանված է ՀՀ Կառավարության 19.11.2014թ.-ի №1325-Ն որոշմամբ,
 - Հիմնադրության փաստաթղթի և նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության իրականացման կարգը սահմանված է ՀՀ Կառավարության 09.04.2015թ.-ի №399-Ն որոշմամբ,

³ՀՀ Արմավիր մարզում Քասախի ջրամբարի կառուցման նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի կազմում, Ընդհանուր բացատրագիր, 2024թ.

- Ռազմավարական, Էկոլոգիական գնահատման և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման ուղեցույցները հաստատված են ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարի 29.10.2024թ.-ի №438-Ն հրամանով:
- ՀՀ Ջրային Օրենսգիրք (2002թ.),
 - Հայաստանի Հանրապետությունում մակերևութային ջրերի որակը վերահսկվում է ԵՄ Ջրային շրջանակային հրահանգի սկզբունքներին համապատասխան, որը հաստատվել է ՀՀ Կառավարության 27.01.2011թ.-ի №75-Ն որոշմամբ,
 - Ջրօգտագործման թույլտվության տրամադրման, ժամկետի երկարաձգման, վերաձևակերպման, վերանայման, կասեցման, ուժի կորցրած ճանաչելու, դադարեցման կարգերը և ջրօգտագործման թույլտվության օրինակելի ձևաթուղթը, հորատանցքի անձնագրերի, հորատանցքի նախագծային երկրաբանա-տեխնիկական կտրվածքի ձևերը հաստատված են. ՀՀ Կառավարության 03.08.2023թ.-ի №1332-Ն որոշմամբ,
- Ջրի ազգային ծրագրի մասին ՀՀ օրենք (2006թ.),
- Ջրի ազգային քաղաքականության հիմնադրույթների մասին ՀՀ օրենք (2005թ.),
- ՀՀ Հողային Օրենսգիրք (2001թ.),
 - Հողի բերրի շերտի օգտագործման կարգ հաստատված ՀՀ Կառավարության 08.09.2011թ.-ի №1396-Ն որոշմամբ,
 - Հողի բերրի շերտի հանման նորմերի որոշմանը և հանված բերրի շերտի պահպանմանն ու օգտագործմանը ներկայացվող պահանջները սահմանելու մասին ՀՀ Կառավարության 02.11.2017թ.-ի №1404-Ն որոշմամբ,
 - Հողագրունտի հանույթի կարգը սահմանելու մասին ՀՀ Կառավարության 10.05.2019թ.-ի №572-Ն որոշմամբ,
- Հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ վերահսկողության մասին ՀՀ օրենք (2008),
- Թափոնների մասին ՀՀ օրենք (2004թ.),
- Հանրության գերակա շահերի ապահովման նպատակով սեփականության օտարման մասին ՀՀ օրենք (2006թ.),
- Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին ՀՀ օրենք (1994թ., վերանայված է 2022թ.-ին),
 - Բնակավայրերում մթնոլորտային օդի աղտոտող նյութերի սահմանային թույլատրելի խտությունները սահմանված են ՀՀ Կառավարության 02.02.2006թ.-ի №160-Ն որոշմամբ,
- Բուսական աշխարհի մասին ՀՀ օրենք (1999թ.),
- Կենդանական աշխարհի մասին ՀՀ օրենք (2000թ.),
- ՀՀ կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատված է ՀՀ Կառավարության 71-Ն որոշմամբ,
- ՀՀ բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատված է ՀՀ Կառավարության 72-Ն որոշմամբ,
- Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին ՀՀ օրենք (2006թ.),
- Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների և պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին ՀՀ օրենք (1998թ.),
- Ոչ նյութական մշակութային ժառանգության մասին» օրենքը (2009թ.),
 - ՀՀ նյութական մշակութային արժեքների ցանկերի կազմման չափորոշիչները սահմանելու և ոչ նյութական մշակութային ժառանգության արժեքների ցանկը հաստատված է ՀՀ Կառավարության №310-Ա որոշումով,
 - ՀՀ անհապաղ պաշտպանության կարիք ունեցող ոչ նյութական մշակութային ժառանգության ցանկերի գրանցման ու կազմման չափորոշիչները և դրանց հիման

- վրա կազմված ոչ նյութական մշակութային ժառանգության արժեքների ցանկը հաստատված է ՀՀ կառավարության №36-Ն որոշմամբ,
- ՀՀ մշակութային տարածքների ճանաչման չափորոշիչները և մշակութային տարածքների ցանկը հաստատված է ՀՀ կառավարության №241-Ն որոշմամբ,
 - ՀՀ Ընդերքի մասին Օրենսգիրք (2011թ.),
 - ՀՀ Անտառային Օրենսգիրք (2005թ.),
 - Բնապահպանական վերահսկողության մասին ՀՀ օրենք (2005թ.),
 - Հանրային առողջապահության մասին ՀՀ օրենք (2024թ.),
 - ՀՀ Աշխատանքային Օրենսգիրք (2004թ.),
 - Կանանց և տղամարդկանց հավասար իրավունքների և հավասար հնարավորությունների ապահովման մասին ՀՀ օրենք (2013թ.),
 - Հրդեհային անվտանգության մասին ՀՀ օրենք (2001թ.),
 - Հրդեհային անվտանգության կանոնները հաստատված են ՀՀ տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարի №595-Ն հրամանով:

Հայաստանը ստորագրել/վավերացրել է մի շարք ծրագրին առնչվող միջազգային համաձայնագրեր և կոնվենցիաներ, որոնք ներկայացված են **Աղյուսակ 1**-ում:

Աղյուսակ 4-1. ՀՀ կողմից վավերացված և Ծրագրին վերաբերվող միջազգային համաձայնագրերի ցանկը

Միջազգային կոնվենցիաներ և համաձայնագրեր	Նկարագիրը
«Միջազգային կարևորության խոնավ տարածքների մասին, հատկապես որպես ջրաթռչունների բնակավայր» կոնվենցիա (Ռամսար 1971)	ՀՀ-ի կողմից վավերացվել է 1993թ.-ին:
«Համաշխարհային մշակութային և բնական ժառանգության պահպանության մասին» կոնվենցիա (Փարիզ, 1972)	ՀՀ-ի կողմից վավերացվել է 1993թ.-ին:
«Միգրացվող վայրի կենդանիների տեսակների պահպանության մասին» կոնվենցիա (Բոնն, 1979)	ՀՀ-ի կողմից վավերացվել է 2010թ.-ին:
«Եվրոպայի կենդանական աշխարհի և բնական միջավայրի պահպանության մասին» կոնվենցիա (Բեռն, 1979)	ՀՀ-ի կողմից վավերացվել է 2008թ.-ին:
«Կենսաբանական բազմազանության մասին» կոնվենցիա (Ռիո դե Ժանեյրո, 1992)	ՀՀ-ի կողմից վավերացվել է 1993թ.-ին:

Միջազգային կոնվենցիաներ և համաձայնագրեր	Նկարագիրը
Լանդշաֆտների եվրոպական կոնվենցիա (Փյոթենսիա, 2000)	Եվրոպայի խորհրդի լանդշաֆտների եվրոպական կոնվենցիան խթանում է լանդշաֆտների պահպանությունը, կառավարումը և պլանավորումը և կազմակերպում է միջազգային համագործակցություն լանդշաֆտային խնդիրների շուրջ:
ՄԱԿ-ի «Կլիմայի փոփոխության մասին» շրջանակային կոնվենցիա (Նյու Յորք, 1992)	ՀՀ-ի կողմից վավերացվել է 1993թ.-ին:
Փարիզյան համաձայնագիր՝ ՄԱԿ-ի «Կլիմայի փոփոխության մասին» շրջանակային կոնվենցիայի ներքո	Հայաստանի կողմից վավերացվել է 2017թ.-ին:
ՄԱԿ-ի անապատեցման դեմ պայքարի կոնվենցիա (Փարիզ, 1994)	Հայաստանի կողմից վավերացվել է 1997թ.-ին:
ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի ոչ նյութական մշակութային ժառանգության պաշտպանության մասին կոնվենցիա (2003)	Հայաստանի կողմից վավերացվել է 2006թ.-ին:
«Շրջակա միջավայրի հարցերի առնչությամբ տեղեկատվության հասանելիության, որոշումների ընդունելու գործընթացին հասարակայնության մասնակցության և արդարադատության մատչելիության մասին» կոնվենցիա (Օրիուս, 1998)	ՀՀ-ի կողմից վավերացվել է 2001թ.-ին:
Անդրսահմանային ենթատեքստում շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման մասին կոնվենցիա (Էսպո 1991)	Վավերացվել է Հայաստանի կողմից 1997թ.-ին:
Աշխատանքի միջազգային կազմակերպության (ԱՄԿ) կոնվենցիաներ	Հայաստանը վավերացրել է ԱՄԿ 29 կոնվենցիաներ, ներառյալ հետևյալ հիմնարար կոնվենցիաները:

Ծրագրին վերաբերող Եվրոպական Միության (ԵՄ) օրենսդրությունը ներառում է հետևյալ
հրահանգները՝

- 1) 2011/92/EC հրահանգը, որը փոփոխվել է 2014/52/EC հրահանգով, որոշակի պետական
և մասնավոր նախագծերի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման մասին
(ՇՄԱԳ հրահանգ),
- 2) Արդյունաբերական արտանետումների մասին 2010/75/EC հրահանգ (համապարփակ
աղտոտման կանխարգելում և վերահսկում) (Արդյունաբերական արտանետումների
մասին հրահանգ),

- 3) Վայրի թռչունների պահպանության մասին 2009/147/EC հրահանգ (թռչունների մասին հրահանգ),
- 4) Խորհրդի 1992 թվականի մայիսի 21-ի 92/43/EEC հրահանգը բնական միջավայրերի և վայրի կենդանական ու բուսական աշխարհի պահպանության մասին (Կենսամիջավայրերի մասին հրահանգ),
- 5) Ջրային քաղաքականության ոլորտում համայնքային գործողությունների շրջանակը սահմանող 2000/60/EC հրահանգ (Ջրային շրջանակային հրահանգ),
- 6) Թափոնների մասին 2008/98/EC հրահանգ (Թափոնների մասին շրջանակային հրահանգ),
- 7) 2003/10/EC հրահանգ՝ աշխատողների ֆիզիկական գործունեից (աղմուկ) առաջացող ռիսկերին ենթարկվելու վերաբերյալ առողջության և անվտանգության նվազագույն պահանջների մասին,
- 8) 2002/44/EC հրահանգ՝ ֆիզիկական գործունեից (թրթռում) առաջացող ռիսկերին ենթարկվող աշխատողների առողջության ու անվտանգության նվազագույն պահանջների մասին:

Ծրագրին առնչվող հատուկ ԲԼՍ պահանջները հետևյալն են՝

- ՎՉԵԲ-ի ենթաօլորտային բնապահպանական և սոցիալական ուղեցույցներ՝ կառուցում և շինարարական գործունեություն (2010),
- Միջազգային ֆինանսական Կորպորացիայի (ՄՖԿ) շրջակա միջավայրի, առողջության և անվտանգության ընդհանուր ուղեցույց (2007),
- ICOLD տեղեկագիր 173 (2021) - Հիդրոէլեկտրակայանների և ջրամբարների համապարփակ շահագործում:
- ICOLD տեղեկագիր 96 (1994) - Պատվարներ և բնապահպանություն՝ ջրի որակ և կլիմա.
- ICOLD տեղեկագիր 86 (1992) - Պատվարներ և բնապահպանություն՝ սոցիալ տնտեսական ազդեցություններ:

ՎՉԵԲ-ը իր ԲԼՍ պահանջները ձևակերպել է ԲՍԶ-ում (2019): Ծրագրին կիրառելի ԻՊ-ը ներկայացված են ստորև՝

- ԻՊ 1. Բնապահպանական և սոցիալական ռիսկերի և ազդեցությունների գնահատումը և կառավարումը:
- ԻՊ 2. Աշխատանք և աշխատանքային պայմանները:
- ԻՊ 3. Ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործումը, աղտոտման կանխարգելումը և վերահսկումը:
- ԻՊ 4. Առողջություն և աշխատանքի անվտանգությունը:
- ԻՊ 5. Հողի օտարումը, հողօգտագործման սահմանափակումները և հարկադիր տարաբնակեցումը:
- ԻՊ 6. Կենսաբազմազանության պահպանումը և կենդանի բնական ռեսուրսների կայուն կառավարումը:
- ԻՊ 8. Մշակութային ժառանգությունը:
- ԻՊ 10. Տեղեկատվության հրապարակումը և շահագրգիռ կողմերի ներգրավումը:

4.2 Բնապահպանական չափանիշներ և նորմեր

Ծրագրի տարածքում և դրա ազդակիր շրջակա միջավայրում ելակետային ֆիզիկական պայմանները որոշելու, ինչպես նաև կառուցման և շահագործման փուլերի ընթացքում շրջակա միջավայրի բաղադրիչների մշտադիտարկումը ուղղորդելու համար կիրառվող բնապահպանական չափանիշներն ու նորմերը ամփոփված են [Աղյուսակներ 2-5](#)-ում:

ՀՀ բնակավայրերում մթնոլորտային օդի որակի գնահատման չափանիշները սահմանվում են ՀՀ կառավարության №160-Ն որոշմամբ և Առողջապահության Համաշխարհային Կազմակերպության (ԱՀԿ) օդի որակի ուղեցույցներով (2021թ.-ի գլոբալ թարմացում)⁴ և ամփոփված են **Աղյուսակ 2**-ում:

Աղյուսակ 2. Օդի որակի ստանդարտները

№	Աղտոտող նյութ	Ազդեցության ժամանակահատված	Սահմանային թույլատրելի Կոնցենտրացիա (ՍԹԿ), մգ/մ ³		
			ԱՀԿ		ՀՀ ստանդարտներ
			2005	2021	
1	PM2.5	24 ժամյա	0.025	0.015	0.035
		տարեկան		0.01	
		առավելագույն			0.16
2	PM10	24 ժամյա	0.05	0.045	0.06
		տարեկան	0.02	0.015	
		առավելագույն			0.3
3	Ծծմբի դիօքսիդ	1 ժամյա			
		24 ժամյա	0.02	0.04	0.05
		առավելագույն			0.5
4	Ազոտի երկօքսիդ	1 ժամյա			
		24 ժամյա		0.025	0.04
		տարեկան	0.04	0.01	
		առավելագույն			0.2
5	Ածխածնի օքսիդ	առավելագույն օրական 8 ժամյա			
		24 ժամյա		4.0	3.0
		առավելագույն			5.0

№2-III-11.3 «Աղմուկն աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում և բնակելի կառուցապատման տարածքներում» սանիտարական նորմերով⁵, ԱՀԿ-ի համայնքային աղմուկի ուղեցույցներով (1999թ.)⁶ և ՄՖԿ-ի շրջակա միջավայրի, առողջության և անվտանգության ընդհանուր ուղեցույցով (2007թ.)⁷ աղմուկի/ձայնի սահմանված համարժեք (միջին) և առավելագույն թույլատրելի մակարդակները ներկայացված են **Աղյուսակ 3**-ում:

Աղյուսակ 3. Աղմուկի թույլատրելի մակարդակները

№	Տարածքներ	Թույլատրելի մակարդակներ, դԲԱ		
		Ազգային		ՄՖԿ/ԱՀԿ
		համարժեք	առավելագույն	մեկ ժամին համարժեք ձայնի մակարդակ
1	Աշխատատեղ	80		85
2	Խանութներ, առևտրի սրահներ, օդանավակայանի և երկաթուղային կայարանների սպասասրահներ, հանրային ծառայություններ մատուցողների բեռնաթափման կետեր	60	75	

⁴<https://www.who.int/publications/i/item/9789240034228>

⁵<https://www.arlis.am/hy/acts/163246>

⁶<https://www.who.int/publications/i/item/a68672>

⁷<https://www.ifc.org/content/dam/ifc/doc/2000/2007-general-ehs-guidelines-en.pdf>

№	Տարածքներ		Թույլատրելի մակարդակներ, դԲԱ		
			Ազգային		ՄՖԿ/ԱՀԿ
			համարժեք	առավելագույն	մեկ ժամին համարժեք ձայնի մակարդակ
	Արդյունաբերական, առևտրային				70
3	Բնակելի շենքերի, կլինիկաների, ամբուլատորիաների, հանգստյան տների, ծերանոցների, հաշմանդամների տների, գրադարանների, մանկապարտեզների, դպրոցների և այլ ուսումնական հաստատությունների հարակից տարածքները	ցերեկ ⁸	55	70	55
		գիշեր ⁹	45	60	45

№2.2.4-009-06 «Աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում թրթռման (վիբրացիայի) հիգիենիկ նորմեր»-ով¹⁰ սահմանված թրթռման թույլատրելի արժեքները ամփոփված են **Աղյուսակ 4**-ում:

Աղյուսակ 4. Թրթռման արագացման թույլատրելի արժեքները

№	Ընդհանուր թրթռում	Ճշգրտված ու համարժեքային ճշգրտված արժեքները և դրանց մակարդակները	
		մ/վ ²	դԲ
1	Տրանսպորտատեխնոլոգիական (2-րդ կարգ)	0.28	109
2	Տեխնոլոգիական (3-րդ կարգ, ա)	0.1	100
3	Տեխնոլոգիական (3-րդ կարգ, բ)	0.04	92
4	Տեխնոլոգիական (3-րդ կարգ, գ)	0.014	83
5	Բնակելի սենքեր, հիվանդասենյակներ	0.004	72

№2.1.7.003-10 «Հողի որակին ներկայացվող հիգիենիկ պահանջներ» սանիտարական կանոններով և նորմերով¹¹ սահմանված հողում քիմիական տարրերի ՍԹԿ-երը բերված են **Աղյուսակ 5**-ում:

Աղյուսակ 5. Հողում քիմիական տարրերի ՍԹԿ-երը

№	Քիմիական տարրեր	Միավոր	ՍԹԿ հողում
1	Վանադիում	մգ/կգ	150
2	Քրոմ	մգ/կգ	6
3	Մանգան	մգ/կգ	1500
4	Կոբալտ	մգ/կգ	5
5	Նիկել	մգ/կգ	4
6	Պղինձ	մգ/կգ	3
7	Ցինկ	մգ/կգ	23
8	Արսեն	մգ/կգ	2
9	Անտիմոն	մգ/կգ	4.5
10	Կապար	մգ/կգ	32

⁸07:00-ից 23:00

⁹23:00-ից 07:00

¹⁰<https://www.arlis.am/hy/acts/163276>

¹¹<https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?docid=146741>

ՀՀ-ում մակերևութային ջրերի որակը վերահսկվում է ԵՄ Ջրային շրջանակային հրահանգի սկզբունքներին համապատասխան, որն ընդունվել է ՀՀ կառավարության 27.01.2011թ.-ի հունվարի 27-ի №75-Ն որոշմամբ¹²: Քասախ գետի ավազանում ջրի որակի չափանիշները սահմանված են նույն որոշման Հավելված 8-ում:

5. Դերերը և պատասխանատվությունը

5.1 ՀՀ Ջրային կոմիտե (ՀՀ ՋԿ)

ՀՀ ՋԿ-ն (ԾԻԳ)՝ իրականացման մարմին է, որն ունի ընդհանուր պատասխանատվություն Ծրագրի և սույն ԲՍԿԴ-ի իրագործման համար: Այն նաև պատասխանատու է ՀՀ ԲԼՍ իրավական պահանջների համապատասխանության ապահովման և ՇՄՍԱԳ հաշվետվությունում սահմանված պարտավորությունների կատարման համար:

Չնայած ԲՍԿԴ պահանջների մեծ մասը կիրականացվի կառուցման կապալառուի և նրա ենթակապալառուների կողմից, ՀՀ ՋԿ-ն կպահպանի ընդհանուր պատասխանատվությունը Ծրագրի ԲԼՍ արդյունավետության համար: Բացի այդ, ՀՀ ՋԿ-ն (ԾԻԳ) պատասխանատու է Շահառուների Ներգրավման Պլանի (ՇՆՊ) և Կենսաբազմազանության Միջոցառումների Պլանի (ԿՄՊ)¹³, Մշակութային Ժառանգության Կառավարման Պլանի (ՄԺԿՊ) և Տարաբնակեցման Պլանի (ՏՊ) իրականացման համար:

ՀՀ ՋԿ-ում պետք է աշխատեն բնապահպանական և սոցիալական մասնագետներ, որոնք կվերահսկեն Ծրագրի շրջանակներում բոլոր գործառնությունների կատարումը, որոնք կապված են Բնապահպանական, Սոցիալական, Առողջապահական և Անվտանգության (ԲՍԱԱ) հարցերի հետ: Հատուկ ԲԼՍ ուսումնասիրությունների համար ՀՀ ՋԿ-ն կարող է ներգրավել մասնագիտացված կամ լիցենզավորված ընկերություններ և խորհրդատուներ՝ ըստ անհրաժեշտության:

5.2 Վերահսկող ինժեներներ

Կառուցման փուլի ընթացքում Ծրագրի իրականացումը վերահսկելու և ԲՍԿԴ-ի ու Ծրագրի շինարարության հետ կապված այլ կառավարման պլանների ու ընթացակարգերի պահանջներին համապատասխանությունն ապահովելու համար պայմանագիր կկնքվի վերահսկող ինժեների հետ:

Պարտականությունները ներառում են մշտադիտարկման պլանի մշակումը և իրականացումը, գրառումների պահպանումը և Ծրագրի կառուցման կապալառուի ԲԼՍ արդյունավետության վերաբերյալ ՀՀ ՋԿ-ին և ՎՋԵԲ-ին հաշվետվությունների ներկայացումը: Սա կներառի դիտարկված անհամապատասխանությունները, համապատասխան ուղղիչ գործողությունները և սահմանված ժամկետները, դերերն ու պատասխանատվությունները:

Վերահսկող ինժեները նաև անհրաժեշտության դեպքում կտրամադրի կարողությունների զարգացման աջակցություն և ուսուցում Կապալառուի ԲԼՍ թիմին և պատասխանատու կլինի սույն ԲՍԿԴ-ի **Բաժին 6.2**-ում նշված կառավարման և մշտադիտարկման պլանների հաստատման համար:

Վերահսկող ինժեները պարտավոր կլինի նշանակել համապատասխան որակավորում ունեցող և փորձառու ԲՍԱԱ մասնագետների հետևյալ կոնկրետ պաշտոններում՝

- 1) Միջազգային և տեղական բնապահպանական մասնագետներ,

¹²<https://www.arlis.am/hy/acts/200962>

¹³ՇՄՍԱԳ հրապարակման փաթեթի մասը կազմող ՇՆՊ-ն և ԿՄՊ-ը ՇՄՍԱԳ խորհրդատուն մշակել է ՀՀ ՋԿ-ի անունից

- 2) Միջազգային և տեղական աշխատանքային անվտանգության և առողջության պահպանման (ԱՎԱՊ) մասնագետներ,
- 3) Տեղական սոցիալական (ներառյալ գենդերային հարցերով) և տարաբնակեցման մասնագետ(ներ),
- 4) Տեղական հնագետ,
- 5) Կենսաբազմազանության (բուսական և կենդանական) մասնագետներ՝ միջազգային փորձով / վարկատուի պահանջների իմացությամբ:

5.3 Կառուցման կապալառու

Կառուցման կապալառուն, որը ընտրվելու է ՀՀ ՋԿ-ի մրցույթային գործընթացի միջոցով, կրում է Ծրագրի շինարարության ընդհանուր պատասխանատվությունը: Կապալառուն պետք է լինի համապատասխանի սույն ԲՍԿԴ-ի և ՀՀ ՋԿ-ի այլ կառավարման պլանների պահանջներին:

Այն ներառում է սույն ԲՍԿԴ-ի **Բաժին 6.2**-ում նշված կառուցման փուլի ԲԱՍ կառավարման պլանների մշակումը և այդ պլաններում նշված բոլոր բնապահպանական և սոցիալական կառավարման և մեղմացնող միջոցառումների արդյունավետ իրականացման ապահովումը շինարարական աշխատանքների ողջ ընթացքում:

Կապալառուն նաև պատասխանատվություն է կրում բոլոր ենթակապալառուների կողմից ԲԱՍ կառավարման պլանների և ընթացակարգերի պահանջները ապահովելու համար:

Կառուցման կապալառուն պարտավոր կլինի նշանակել համապատասխան որակավորում ունեցող և փորձառու անձնակազմ հետևյալ ԲՍԱԱ պաշտոնների համար՝

- 1) Ծրագրի ղեկավար,
- 2) Բնապահպան մասնագետ,
- 3) Աշխատանքի անվտանգության և համայնքային առողջության մասնագետ(ներ),
- 4) Սոցիալական և տարաբնակեցման մասնագետ,
- 5) Մշակութային ժառանգության փորձագետ,
- 6) Համայնքային կապի պատասխանատուներ, որոնք պատասխանատու են ՇՆԴ-ի համապատասխան առաջադրանքների իրականացման համար համայնքային մակարդակում (նման պատասխանատուներից առնվազն մեկը կին պետք է լինի),
- 7) Կենսաբազմազանության (բուսական և կենդանական աշխարհի) մասնագետ՝ միջազգային փորձով / վարկատուների պահանջների իմացությամբ:

5.4 ՎՁԵԲ

Ծրագրի վարկատուն՝ ՎՁԵԲ-ը, կհետևի Ծրագրի բնապահպանական և սոցիալական արդյունավետությանը՝ ապահովելու համար Բնապահպանական և սոցիալական քաղաքականության պահանջներին համապատասխանությունը:

5.5 Ծրագրի Իրականացման Գործակալություն (ԾԻԳ)

Ծրագրի Իրականացման Գործակալությունը (ԾԻԳ), ի թիվս այլ գործառույթների, կօգնի ՀՀ ՋԿ-ին իրականացնել ԲՍԿԴ-ով և Բնապահպանական և Սոցիալական Միջոցառումների Պլանով (ԲՍՄՊ) պահանջվող միջոցառումները, անհրաժեշտության դեպքում կանցկացնի ուսուցում՝ ՀՀ ՋԿ-ի և Ծրագրի իրականացմանը մասնակցող կապալառուների Բնապահպանական և սոցիալական կառավարման կարողությունները բարձրացնելու համար, կվերանայի տեղանքին հատուկ ԲՍԿԴ-ները, կօգնի ՀՀ ՋԿ-ին մշակել և ներառել ԲՍՄՊ-ի, ՏԴ-ի, ՇՆԴ-ի, ԿՄԴ-ի, ՄԺԿԴ-ի և այլ կառավարման պլանների շրջանակներում պահանջվող քաղաքականությունները,

պլանները, ընթացակարգերը, գործողությունները և մեղմացնող միջոցառումները Ծրագրի ընդհանուր կառավարման համակարգում և բյուջեի հաստատման ընթացակարգերում, անհրաժեշտության դեպքում:

ԾԻԳ-ը օգնելու է ՀՀ ՋԿ-ին իրականացնել ԲՍԿԴ-ով, ԲՍՄԴ-ով և առնչվող կառավարման պլաններով պահանջվող միջոցառումները: ԾԻԳ-ը նաև անհրաժեշտության դեպքում կանցկացնի ուսուցում՝ ՀՀ ՋԿ-ի և Ծրագրի իրականացմանը մասնակցող կապալառուների ԲևՍ կառավարման կարողությունները հզորացնելու համար: Ջրամբարի պատշաճ շահագործման վերաբերյալ Ջրառ» ՓԲԸ անձնակազմի ուսուցումը նույնպես կկազմակերպվի ԾԻԳ-ի կողմից:

Բացի այդ, ԾԻԳ-ը կվերանայի տեղանքին հատուկ ԲևՍ կառավարման պլանները և կաջակցի ՀՀ ՋԿ-ին մշակել և ներառել ԲՍՄԴ-ով, ՇՆԴ-ով, ԿՄԴ-ով, ՄԺԿԴ-ով և այլ կառավարման պլաններով պահանջվող քաղաքականությունը, պլանները, ընթացակարգերը, գործողությունները և մեղմացնող միջոցառումները Ծրագրի ընդհանուր կառավարման համակարգում և բյուջեի հաստատման գործընթացներում, անհրաժեշտության դեպքում:

5.6 «Ջրառ» ՓԲԸ - Ջրամբարների օպերատոր

«Ջրառ» Փակ Բաժնետիրական Ընկերությունը (ՓԲԸ), գործում է ՀՀ ՏԿԵՆ ներքո և պատասխանատու է ՀՀ-ում 1-ին և 2-րդ կատեգորիայի ջրամբարների շահագործման և պահպանման համար:

«Ջրառ» ՓԲԸ-ն կմշակի և կիրականացնի Զասախի ջրամբարի շահագործման և պահպանման փուլի ԲՍԿԴ-ով առաջարկվող պլանների և միջոցառումների կառավարումը և մշտադիտարկումը:

5.7 Պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններ

Շրջակա միջավայրի նախարարությունը (ՇՄՆ) կտրամադրի մթնոլորտային արտանետումների թույլտվություններ, կհաստատի վտանգավոր թափոնների անձնագրերը և թափոնների գոյացման նորմատիվները և դրանց տեղադրման սահմանաքանակները: ՇՄՆ-ը նաև կտրամադրի ուղեցույց և աջակցություն Ծրագրին իր լիազորությունների շրջանակներում:

Կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարությունը (ԿԳՄՍՆ) կաջակցի Ծրագրին հնագիտական ուսումնասիրություններ անցկացնելու և նյութական և ոչ նյութական մշակութային ժառանգության հետ կապված հարցերում: ԿԳՄՍՆ-ն նաև կաջակցի Ծրագրին իր լիազորությունների շրջանակներում:

Խոյի և Աշտարակի համայնքապետարանները և Ամբերդի, Այգեշատի, Օշականի, Ոսկեհատի և Ոսկեվազի գյուղական բնակավայրերի վարչական ղեկավարները կորոշեն հողի բերրի շերտի պահեստավորման համար հարմար վայրեր, կհեշտացնեն կապալառուի և ազդակիր բնակավայրերի բնակչության միջև կապը և անհրաժեշտության դեպքում կաջակցեն կապալառուին ժամանակավոր հողերի ձեռքբերման կամ օգտագործման դեպքերում:

6. Բնապահպանական և սոցիալական կառավարումը Ծրագրի ողջ կենսացիկլի ընթացքում

6.1 Ծրագրի կենսացիկլերը

Նախակառուցման փուլ

Նախակառուցման փուլում ազգային և/կամ տեղական ինքնակառավարման մարմիններից (օրինակ՝ նախարարություններից, տեսչական մարմիններից, հաստատություններից,

համայնքներից) և/կամ Պատվիրատուից և ՎՁԵԲ-ից Ծրագրին վերաբերող որոշումների (օրինակ՝ հաստատումների, թույլտվությունների կամ համաձայնությունների) ստացման գործընթացից բխող ցանկացած պահանջ կներառվի կառուցման վերջնական փաստաթղթերում:

Կառուցման փուլ

Կառուցման փուլին վերաբերող հիմնական բնապահպանական և սոցիալական մեղմացման միջոցառումների իրականացումը կհանձնարարվի կառուցման կապալառու(ներ)ին: Այս հանձնարարությունը կկարգավորվի ԲՍԿԴ-ով, որը կկազմի մրցութային փաստաթղթերի, գնումների գործընթացի և կառուցման կապալառուի պայմանագրի մաս:

Կառուցման կապալառու(ներ)ը կմշակեն Կառուցման Բնապահպանական և Սոցիալական Կառավարման Պլան (ԿԲՍԿԴ), որը պետք է համապատասխանի Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ հաշվետվությանը և սույն ԲՍԿԴ-ին: ԿԲՍԿԴ-ը կներառի Տեղանքին Բնորոշ Բնապահպանական և Սոցիալական Կառավարման և Մշտադիտարկման Պլաններ (ՏԲԲՍԿՄԴ) կամ կառուցման ժամանակահատվածում բնապահպանական և սոցիալական խնդիրներին անդրադառնալու ընթացակարգեր: Պատվիրատուի կողմից նշանակված վերահսկող ինժեները պետք է վերանայի և հաստատի այս փաստաթղթերը:

Կառուցման կապալառու(ներ)ի պարտականությունն է որպես Ծրագրի պլանավորման առաջընթաց՝ ինչպես շինարարությունից առաջ, այնպես էլ դրա ընթացքում, ճշտել ԲՍԿԴ-ում դիտարկվող խնդիրները: Դրանք ներառում են, բայց չեն սահմանափակվում շինարարական գոտիների, աշխատուժի համար ժամանակավոր կառույցների, շինարարական և այլ նյութերի պահեստավորման, երթևեկության և տրանսպորտային հոսքերի վերահսկման, շրջակա միջավայրի պահպանության և թափոնների ու աշխատանքի կառավարման, աշխատանքային և համայնքային առողջության ու անվտանգության, արտակարգ իրավիճակներին պատրաստվածության և այլ հարակից հիմնահարցերը:

Շահագործման փուլ

Շահագործման փուլը կմեկնարկի ջրամբարի և օժանդակ ենթակառուցվածքների լիարժեք շահագործման հանձնումից հետո: Այս փուլում բոլոր աշխատանքները կառուցման կապալառուի կողմից կհանձնվեն ջրամբարի օպերատորին («Ջրառ» ՓԲԸ), որը պատասխանատու կլինի բնապահպանական և սոցիալական կառավարման միջոցառումների մեծ մասի իրականացման համար՝ ապահովելու Ծրագրի մեղմացման ռազմավարության շարունակական համապատասխանությունը: Այս միջոցառումները կկառավարվեն «Ջրառ» ՓԲԸ-ի Բնապահպանական և Սոցիալական Կառավարման Համակարգի (ԲՍՀՀ) միջոցով՝ համապատասխան կանոնակարգերով և ուղեցույցներով:

Բացի այդ, տեխնիկական սպասարկման գործունեությամբ պայմանավորված հիմնական շրջակա միջավայրի և սոցիալական մեղմացման միջոցառումների իրականացումը կարող է հանձնարարվել նշանակված կապալառուին (այսինքն՝ ջրամբարի սպասարկման կապալառուին): Նման հանձնարարությունը կկարգավորվի պայմանագրային հիմունքներով:

6.2 Բնապահպանական և սոցիալական կառավարման պլաններ

Կառուցման կապալառուն պետք է մշակի գործառնական, կառավարման և մշտադիտարկման պլանների փաթեթ՝ համաձայն Ծրագրի ԲՍԿԴ-ի, որոնք պետք է իրագործվեն Նախակառուցման և կառուցման փուլերում՝ բնապահպանական և սոցիալական ազդեցությունները արդյունավետ կառավարելու համար: Առաջարկվող ՏԲԲՍԿՄԴ-ները պետք է նվազագույնը ներառեն՝

- Երթևեկության կառավարման պլան,
- Բուսաշերտի կառավարման պլան,
- Քարհանքների կառավարման պլան,
- Հողային հանույթի տեղադրման կառավարման պլան,

- Վտանգավոր նյութերի կառավարման պլան,
- Արտահոսքերի կանխարգելման և կառավարման պլան,
- Պայթեցման անվտանգության կառավարման պլան,
- Թափոնների կառավարման պլան,
- Աշխատանքի անվտանգության և առողջության պահպանման կառավարման պլան,
- Աշխատանքի և աշխատանքային պայմանների կառավարման պլան,
- Տեղական զբաղվածության և գնումների պլան,
- Շինարարական ճամբարի կառավարման պլան, ներառյալ ճամբարի վարքագծի կանոնագիրքը և ճամբարի կառավարման ենթապլանները,
- Աշխատողների վարքագծի կանոնագիրք,
- Պատահական գտածոների ընթացակարգ,
- Գետափնյա կենսամիջավայրերի կառուցման պլան,
- Օդի, ջրի և հողի որակի մշտադիտարկման պլան,
- Աղմուկի, թրթռման և պայթեցումների մշտադիտարկման պլան,
- Տարաբնակեցման պլան,
- Շահառուների ներգրավման պլան (որը պետք է թարմացվի տարեկան առնվազն մեկ անգամ):

Քասախի ջրամբարի շահագործման փուլում Պատվիրատուի (ՀՀ ՋԿ և ԾԻԳ) կողմից «Ջրառ» ՓԲԸ-ի հետ համագործակցությամբ կմշակվեն և կիրականացվեն մի շարք բնապահպանական և սոցիալական կառավարման պլաններ՝ հաշվի առնելով սույն ԲՍԿՊ-ի շահագործման փուլ բաժնում նշված առաջարկություններն ու մեղմացնող միջոցառումները (տե՛ս ստորև բերված աղյուսակը), ներառյալ՝

- Ոռոգման ջրի և բնապահպանական թողքի բացթողնման կառավարման պլանը,
- Ջրամբարի շահագործման և սպասարկման պլանը,
- Երթևեկության կառավարման պլանը,
- Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման պլանը,
- ԱԱԱՊ ընթացակարգերը (պլանը),
- Թափոնների կառավարման պլանը,
- Շահառուների ներգրավման պլանը,
- Կենսաբազմազանության միջոցառումների պլանը:

7. Բնապահպանական և սոցիալական կառավարման միջոցառումներ

Ծրագրի նախակառուցման (նախագծային) փուլի (Բաժին Ա), շինարարության փուլի (Բաժին Բ) և շահագործման փուլի (Բաժին Գ) համար առաջարկվող մեղմացնող միջոցառումները ամփոփված են ստորև բերված **Աղյուսակ 6**-ում: Սույն աղյուսակը ներկայացնում է մեղմացում պահանջող գործունեությունները և դրանց հետ կապված ազդեցությունները, սահմանում է իրականացված միջոցառումների արդյունավետությունը գնահատելու համար անհրաժեշտ թիրախները ու ցուցանիշները, ինչպես նաև նույնականացնում է ֆինանսավորման աղբյուրները և պատասխանատու կառույցները:

Աղյուսակ 6. Բնապահպանական և սոցիալական կառավարման միջոցառումներ

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
Բաժին Ա - ՆԱԽԱԿԱՌՈՒՑՄԱՆ (ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ) ՓՈԻԼ					
Բուսականության մաքրում, ծառերի հատում	Ազդեցությունը լանդշաֆտի և տեսողական միջավայրի վրա (8.2.5)	Մշակել Ծառահատման և Ծառատնկման Կառավարման Պլան (ԾԾԿՊ) և ստանալ հաստատում վերահսկող ինժեների և ագրակիր համայնքի ղեկավարի կողմից:	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	ԾԾԿՊ -ն մշակված և հաստատված է:	Մ - Կառուցման կապալառու: Հ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ):
Բուսահողի հեռացում և պահեստավորում, բեռնման և բեռնաթափման աշխատանքներ, հողային զանգվածների և կյուլերի տեղափոխում, շինարարական կյուլերի և նավթամթերքների պահեստավորում և այլն	Ազդեցություն հողային ռեսուրսների վրա (8.2.8)	1) Մշակել Բուսահողի Կառավարման Պլան (ԲԿՊ) և ստանալ վերահսկող ինժեների հաստատումը, 2) Ստանալ անհրաժեշտ թույլտվություն բուսահողի տեղափոխման և պահեստավորման աշխատանքների համար, 3) Մշակել Վտանգավոր Կյուլերի Կառավարման Պլան (ՎՆԿՊ) և ստանալ վերահսկող ինժեների հաստատումը,	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում	ԲԿՊ, ՎՆԿՊ, ՊԱՎԿՊ և ԱԿԿՊ մշակվում և հաստատվում են:	Մ - Կառուցման կապալառու Հ - Վերահսկող ինժեներ ՇԱՊ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ, ԾԻԳ) և ՎՁԵԲ:

¹⁴Մ-մշակում, Ի-իրականացում, Հ-հաստատում, Վ-վերահսկում, Մ-մշտադիտարկում, Շ-շահագործում

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
		4) Մշակել Արտահոսքի Կանխարգելման և Կառավարման Պլան (ԱԿԿՊ) և ստանալ վերահսկող ինժեների հաստատումը:			
Կառուցման փուլի ընթացքում առաջացող բոլոր թափոնների առաջացման գործընթացները և գործունեությունները	Թափոնների առաջացում և կառավարում (8.2.9)	<p>1) Ստանալ թափոնների կառավարման ոլորտը կարգավորող բոլոր անհրաժեշտ թույլտվությունները և նորմատիվ փաստաթղթերը՝ համաձայն Հայաստանի օրենսդրության, ներառյալ առնվազն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - վտանգավոր թափոնների անձնագրեր, - թափոնների առաջացման նորմեր և դրանց հեռացման սահմանաքանակներ, - թափոնների առաջացման հաշվառման մատյաններ և այլն, - թափոնների նախնական գրանցման մատյաններ: <p>2) Մշակել և գործարկել Ծրագրի Թափոնների Կառավարման Պլանը (ԹԿՊ):</p>	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում	ՀՀ թափոնների ոլորտի օրենսդրությամբ պահանջվող բոլոր թույլտվությունները ստացված են: ԹԿՊ և ՀՀԿՊ մշակված և հաստատված են: ՀՀՏԿ-Նույնականացված և համաձայնեցված են:	Մ - Կառուցման կապալառու Հ - Վերահսկող ինժեներ և Խոյ և Աշտարակ համայնքների ղեկավարներ (ՀՀՏԿ-ի տեղակայումների համար) ՎԱՊ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ, ԾԻԳ) և ՎՁԵԲ:
Շինանյութերի, նավթամթերքների և աշխատողների տեղափոխում	Ազդեցություն երթևեկության վրա (8.2.11)	1) Մշակել Երթևեկության Կառավարման Պլան (ԵԿՊ), որը կհաստատվի վերահսկող ինժեների և պատվիրատուի, ինչպես նաև համապատասխան մարզային իշխանությունների և ճանապարհային ոստիկանության կողմից,	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	ԵԿՊ-ն մշակված և հաստատված է:	Մ - Կառուցման կապալառու: Հ - Վերահսկող ինժեներ, Խոյ և Աշտարակ համայնքների ղեկավարներ,

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (Եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
		2) Կառուցման աշխատանքների մեկնարկից առաջ, Ծրագրի համար օգտագործվող համայնքային ճանապարհների վիճակը պետք է ստուգվի և փաստաթղթավորվի կառուցման կապալառուների և ազդակիր բնակավայրերի ներկայացուցիչների կողմից: Եթե Ծրագրով պայմանավորված էական վնաս է պատճառվում, կառուցման կապալառու պետք է վերականգնի ճանապարհները առնվազն շինարարությունից առաջ եղած վիճակին:			ճանապարհային ոստիկանություն: ՎԱՊ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎՁԵԲ:
Տարածքի մաքրման և բուսականության հեռացում:	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	Համապարփակ գործողություն Երկու գետափնյա կենսամիջավայրերի (3280 և 92A0) կորստի ընդհանուր մակերեսը կազմում է 5,91 հա: Ըստ մեր գնահատման՝ ջրամբարի պարագիծը, որը պոտենցիալ հարմար է գետափնյա կենսամիջավայրերի համար, կազմում է մոտ 7,5 կմ: Եթե կենսամիջավայրերի շերտի նվազագույն լայնությունը գնահատվի 10 մետր, ապա ջրամբարի ափամերձ գոտու երկայնքով կարող է ստեղծվել նվազագույն 7,5 հա գետափնյա կենսամիջավայր (նվազագույն բազմապատկիչը կլինի 1,23): «8210 Զասմոֆիտ բուսականությամբ կրաքարային ժայռոտ լանջեր»	30,000 Եվրո, կամ Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Ծրագրի ազդեցությունները կենսաբազմազանության վրա կանխվում են, նվազեցվում, մեղմվում կամ փոխհատուցվում:	Մ - Կառուցման կապալառու: Հ - Վերահսկող ինժեներ, Խոյ և Աշտարակ համայնքների ղեկավարներ, ճանապարհային ոստիկանություն: ՎԱՊ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎՁԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիսկրետ է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
		<p>կենսամիջավայրի կորստի մակերեսը կազմում է 3,07 հա: Հաշվի առնելով, որ ջրամբարի բուժերային գոտին 23,41 հա է, հնարավորություն կա պահպանել այս կենսամիջավայրը բուժերային գոտու սահմաններում (եթե տվյալ կենսամիջավայրը հայտնաբերվի այնտեղ և ունենա նույնքան կամ ավելի մեծ մակերես):</p> <p>40A0* Ենթամայրցամաքային մերձալանայան մացառներ » կենսամիջավայրի կորստի մակերեսը կազմում է 11,36 հա: Բուժերային գոտու ընդհանուր մակերեսից հանելով գետափնյա կենսամիջավայրերի նվազագույն տարածքը (7,5 հա) և 8210 կենսամիջավայրի տարածքը (3,07 հա, 1 բազմապատկիչով)՝ մնացած տարածքը (12,84 հա) պետք է որ բավարար լինի «զուտ կորստի բացառման» ցուցանիշին հասնելու և 40A0* կենսամիջավայրի պահպանությունն ապահովելու համար (1 բազմապատկիչով): Այնուամենայնիվ, եթե այս Կրիտիկական կենսամիջավայրի համար կիրառվի «զուտ օգուտի» մոտեցումը, ապա անհրաժեշտ կլինի օգտագործել այլ տարածքներ (գետերի վերին և ստորին հոսանքներում)՝ այդ զուտ օգուտին հասնելու համար:</p>			

ԶՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
		Պահպանման/բուժերային գոտին և գետերի վերին ու ստորին հոսանքներում գտնվող տարածքները կարող են օգտագործվել որպես փոխհատուցման (compensation/offset) տարածքներ: Բուժերային գոտին ավելի հարմար է փոխհատուցման երկարաժամկետ իրականացման համար, որպեսզի այն ներառվի ջրամբարի կառավարման պլանում: Կենսամիջավայրերի վերականգնման և պահպանության վերաբերյալ առաջարկությունները, ներառյալ բազմապատկիչները, պետք է մշակվեն Կենսաբազմազանության միջոցառումների պլանում (ԿՄՊ):			
Շինհրապարակի մաքրում և բուսածածկի հեռացում	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	<p>1) Ուսումնասիրել առաջնահերթ կենսամիջավայրերը (3 հատ ԱԿՀ և 1 ԿԿ), դրանց բուսական կազմը և էկոլոգիական կառուցվածքը, ինչպես նաև որոշել դրանց հստակ սահմանները:</p> <p>2) Մշակել Գետային կենսամիջավայրերի կառուցման պլան՝ ջրամբարի ափերի երկայնքով հետևյալ երկու կենսամիջավայրերի (ԱԿՀ) ստեղծումը և պահպանումը պլանավորելու համար. F9.12 - Ցածրադիր և բլրային գետափնյա ուռուտներ (3280</p>	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրում:	Ծրագրի ազդեցությունները կենսամիջավայրերի վրա կանխվում են, նվազեցվում, մեղմվում կամ փոխհատուցվում:	Մ - Կառուցման կապալառուի կողմից վարձված մասնագիտացված ընկերություն: Հ - Վերահսկող ինժեներ: ՎԱՊ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎԶԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
		<p>Մշտաժամ միջերկրածովյան գետեր՝ Paspalo-Agrostidion տեսակներով և Salix ու Populus alba տեսակներով), G1.11 - Գետի ուռնեռն անտառներ (92A0 սպիտակ ուռնեռնի Salix alba և սպիտակ բարդի Populus alba):</p> <p>3) Ուսումնասիրել ջրամբարի պահպանման/բուժֆերային գոտին, ինչպես նաև Քասախ, Ամբերդ և Շաղվարդ գետերի հովիտների վերին հատվածները և ջրամբարից ներքև ընկած տարածքները՝ սահմանելու համար հետևյալ կենսամիջավայրերին նման առկա կենսամիջավայրերը.</p> <p>F3.1 - Բարեխառն գոտու թավուտներ և մացառ (40A0* Ենթամայրցամաքային մերձպանոնյան մացառներ),</p> <p>H3.2 - Հիմնական և ծայրահեղ հիմնական ներքին ժայռեր (8210 Զասմոֆիտ բուսականությամբ կրաքարային ժայռոտ լանջեր),</p> <p>4) Մշակել փոխհատուցման (offset) ծրագիր՝ երկու կենսամիջավայրերի (40A0 և 8210) պահպանությունն ապահովելու համար այն</p>			

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
		վայրերում, որոնք առավել հարմար են պահպանության համար:			
Շինհրապարակի մաքրում և բուսածածկի հեռացում	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	Բուսական աշխարհ 1) Ուսումնասիրել առաջնահերթ գետային կենսամիջավայրի բուսական կազմը և կառուցվածքը, 2) Մշակել Գետային կենսամիջավայրերի կառուցման պլան՝ որպես հիմք ընդունելով տեղական բուսատեսակները, 3) Մշակել Ծառահատման և ծառատնկման կառավարման պլան (ԾԾԿՊ):	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Գետային կենսամիջավայրերի Կառուցման Պլանը և ԵԿՊ-ն մշակվում են:	Մ - Կառուցման կապալառու: Հ - Վերահսկող ինժեներ: ՎԼՊ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎԶԵԲ:
Կառուցման կապալառուի աշխատողների վարքագիծը	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	Կենդանական աշխարհ Մշակել Աշխատողների վարքագծի կանոնագիրը կառուցապատող ընկերության աշխատակիցների համար՝ որսագողությունը կանխելու նպատակով	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Աշխատակիցների վարքագծի կանոնակարգը մշակված և հաստատված է:	Մ - Կառուցման կապալառու: Հ - Վերահսկող ինժեներ: ՎԼՊ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎԶԵԲ:
Շինհրապարակի մաքրում և բուսածածկի հեռացում	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	Կենդանական աշխարհ Իրականացնել Ծրագրի տարածքի ուսումնասիրություն՝ չոջիկների տեսակները և, առկայության դեպքում, դրանց թաքստոցները (որոնք կարող են լինել ծառերի, խոռոչների, ճեղքերի, սաղարթների կամ քարանձավների մեջ) հայտնաբերելու և դրանց քանակը գնահատելու համար: Չոջիկների	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Չոջիկները պոպուլյացիան պահպանված է:	Մ - Կառուցման կապալառու: Հ - Վերահսկող ինժեներ: ՎԼՊ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎԶԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիսկրետ է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
		թաքստոցների հաստատման դեպքում ջրածածկվող տարածքի մոտակայքում նույնականացնել առկա անտառային և ժայռային կենսամիջավայրերը, որոնք պոտենցիալ պիտանի են չղջիկների բնակեցման համար (առաջին հերթին՝ ջրամբարի բուժերային/պաշտպանիչ գոտում): Պատրաստել չղջիկների արհեստական բներ (արկղեր) և տեղադրել դրանք ծառերի վրա՝ չղջիկների համար կենսամիջավայրի տարողունակությունը մեծացնելու նպատակով:			
Շինհրապարակի մաքրում և բուսածածկի հեռացում	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	Նստակյաց կենդանիներ 1) Իրականացնել պատվարի և ջրամբարի տարածքների հետազոտություն՝ առաջնահերթ պահպանվող սողունների տեսակները հայտնաբերելու նպատակով՝ տեսակների ակտիվության սեզոնի սկզբին (ապրիլ) կամ վերջին (սեպտեմբեր): 2) Հայտնաբերել առկա թփուտային և ժայռոտ կենսամիջավայրերը, որոնք կարող են ծառայել որպես պոտենցիալ վայրեր օձերի և մողեսների վերաբնակեցման համար ջրամբարի հարակից տարածքներում: 3) Ստեղծել լրացուցիչ ժայռային ելքեր և տնկել տեղական	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Ծրագրի ազդեցությունները նստակյաց կենդանիների վրա կանխվում, նվազեցվում, մեղմվում կամ փոխհատուցվում են:	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎԶԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
		<p>ծառատեսակներ ու թփեր ջրածածկման ենթակա տարածքների հարևանությամբ՝ օձերի և մողեսների համար կենսամիջավայրերի տարողունակությունը մեծացնելու նպատակով:</p> <p>4) Իրականացնել տարածքի հետազոտություն՝ քարտեզագրելու համար փորսուղի և այլ փորող կենդանիների բնակեցված բները, ինչպես նաև գորշ գայլի և անտառային կատվի հնարավոր որջերը:</p>			
Թռչնատեսակների պահպանություն	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	<p>Թռչուններ</p> <p>1) Տնկել տեղական ծառատեսակների լրացուցիչ նմուշներ՝ բարդի, ուռենի և ընկուզենի, Ծրագրի տարածքի հարևանությամբ՝ Սիրիական փայտփորի (Dendrocopos syriacus) համար:</p> <p>2) Տնկել փշոտ թփերի լրացուցիչ տեսակներ Ծրագրի տարածքի հարևանությամբ՝ որպես բնադրավայրեր Սպիտակափող սոխակի (Iranias gutturalis), Ժուլանի (Lanius collurio) և Սևաճակատ շամփրուկի (Lanius minor) համար՝ օգնելով նրանց հայտնաբերել բնադրման նոր վայրեր:</p>	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Ծրագրի ազդեցությունը թռչունների վրա կանխվում, նվազեցվում, մեղմվում կամ փոխհատուցվում են:	ՄԱԻ - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎԶԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
		Այս տեղամասերը պետք է ներառեն ծառեր, թփուտներ և ժայռոտ հատվածներ հովիտների լանջերի վերին մասերում: Այդ տեղամասերը պետք է ներառվեն թե՛ Գետափնյա կենսամիջավայրերի ստեղծման պլանով կառուցվող տարածքների, և թե՛ մացառուտներով ու ժայռերով (8210 և 40A0) պահպանվող կենսամիջավայրերի մեջ (տես Կենսամիջավայրերի վերաբերյալ 1-ին բաժնի աղյուսակը):			
Անողնաշարավորների պահպանություն	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	Անողնաշարավորներ 1) Ուսումնասիրել տասը առաջնահերթ պահպանվող տեսակների կենսամիջավայրի պահանջները և գնահատել այդ տեսակների կողմից կորսված կենսամիջավայրերի մակերեսները, 2) Ստեղծել նմանատիպ կենսամիջավայրեր չջրածածկվող տարածքներում և առկա պոպուլյացիաների անմիջական հարևանությամբ՝ ապահովելով կենսամիջավայրերի կապակցվածությունը (սա առաջնահերթ պահանջում է տեսակների համար կեր հանդիսացող բույսերի, այդ թվում՝ խոտաբույսերի տնկում և որոշ	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Ծրագրի ազդեցությունը անողնաշարավորների վրա կանխվում, նվազեցվում, մեղմվում կամ փոխհատուցվում են:	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎՉԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
		<p>դեպքերում հողի պայմանների բարելավում):</p> <p>Այս կենսամիջավայրերը պետք է ներառվեն թե՛ Գետափնյա կենսամիջավայրերի ստեղծման պլանով նախատեսված կառուցվող տարածքների, և թե՛ մացառուտներով/ թփուտներով ու ժայռերով (8210 և 40A0) պահպանվող կենսամիջավայրերի մեջ (տես Կենսամիջավայրերի վերաբերյալ 1-ին բաժնի աղյուսակը):</p>			
Ջրային տեսակների պահպանություն	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	<p>Ջրային տեսակներ</p> <p>1) Իրականացնել հետազոտություն՝ հաստատելու Անդրկովկասյան ջրային փորսուղի (Transcaucasian water shrew) և Եվրասիական ջրասամույրի (Eurasian otter) առկայությունը Քասախ և Ամբերդ գետերի ափամերձ հատվածներում՝ ամբարտակի կառուցման գոտում: Տեսակների առկայությունը հաստատվելու դեպքում՝ որսալ ջրային փորսուղին և տեղափոխել գետի վերին հոսանքներում գտնվող նմանատիպ կենսամիջավայրեր, իսկ ջրասամույրի դեպքում՝ իրականացնել վախեցնող միջոցառումներ՝ կենդանիների ինքնուրույն վերաբնակեցումը խթանելու համար:</p>	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Ծրագրի ազդեցությունը ջրային տեսակների վրա կանխվում, նվազեցվում, մեղմվում կամ փոխհատուցվում են:	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎՁԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
		2) Կառուցել ձկնանցարան՝ կառուցման փուլում գետերի երկայնքով ձկնատեսակների անվտանգ միգրացիան ապահովելու համար:			
Հողի օտարում և փոխհատուցում: Ծրագրի շահառուներից բողոքների և մտահոգությունների ընդունում և գրանցում, խնդիրների ուսումնասիրություն, լուծումների տրամադրում և հաղորդակցության ու փաստաթղթավորման ապահովում ամբողջ լուծման գործընթացի ընթացքում:	Ազդեցություն հողի սեփականության վրա (8.3.3)	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ապահովել, որ Ծրագրի մշակման ընթացքում բոլոր ազդակիր համայնքներում անցկացվեն հանրային խորհրդակցություններ ԾԱԱ-ների հետ՝ ներկայացնելու Ծրագրի նպատակները, հողի ձեռքբերման և փոխհատուցման գործընթացի փուլերը, «վերջնաժամկետի» հայեցակարգը, հիմնական իրավասությունը և իրավունքները, հարցման և տարաբնակեցման ժամանակացույցերը, 2) Ստեղծել բողոքարկման մեխանիզմ՝ Ծրագրի հետ կապված մտահոգությունների արձագանքելու համար, 3) Տարաբնակեցման շրջանակի հիման վրա մշակել ՏՊ, ապահովել, որ բոլոր ազդակիր համայնքների, այդ թվում՝ խոցելի տնային տնտեսությունների համար անհրաժեշտ մեղմացնող միջոցառումները ներառվեն և իրականացվեն: 	ՏՊ խորհրդատուի համար առանձին բյուջե:	ՏՀ-ը բողոքարկման մեխանիզմով և ՏՊ-ն մշակված և իրականացված են:	ՄԱԻ - ՏՊ խորհրդատու համայնքի ղեկավարի և հողերի կառավարման մարմինների հետ, Հ - Վերահսկող ինժեներ: ՎԱՊ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎՁԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
		4) Իրականացնել տարաբնակեցման պլանը, ապահովելու համար, որ համայնքային հողերի համար փոխհատուցումն ամբողջությամբ տրամադրվի տեղում ցանկացած շինարարական աշխատանք սկսելուց առաջ:			
Շինարարական աշխատանքներ, փորման և պայթեցման աշխատանքներ, բեռնատարների տեղաշարժ համայնքային ճանապարհներով և այլն:	Հանրային առողջության և անվտանգության վրա ազդեցությունը (8.3.5)	<p>1) Մշակել ԵԿՊ, որը առնվազն պետք է ներառի՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - հնարավորության դեպքում խուսափել համայնքային մոտեցման ճանապարհներից և փաստաթղթավորել ճանապարհների որակը դրանց օգտագործումից առաջ, - Օպտիմալացված երթուղիներ և ժամեր՝ նյութեր, մասնավորապես՝ ծանր (օրինակ՝ խողովակներ) տեղափոխելու համար՝ համաձայնեցված ճանապարհային ուստիկանության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ, - Տրանսպորտային ուղիների երկայնքով զգայուն կլանիչների (դպրոցներ, հիվանդանոցներ, բնակելի տարածքներ, այլ սոցիալական ենթակառուցվածքներ) նույնականացում և 	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	ԵԿՊ-ը և ԱԻՊԱՊ-ի մշակված և հաստատված է:	Մ - Կառուցման կապալառու: Հ - Վերահսկող ինժեներ: ՎԱՊ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎԶԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
		<p>անհրաժեշտության դեպքում մեղմացնող միջոցառումների մշակում,</p> <p>2) Աշխատողների վարակիչ հիվանդությունների առկայության գնում և անհրաժեշտության դեպքում ապահովել բժշկական սպասարկում՝ տեղական բնակչության վրա տարածումը նվազեցնելու համար,</p> <p>3) Աշխատողների և տեղական համայնքի շրջանում անցկացնել ՍՃՓՀ վերաբերյալ տեղեկատվական արշավներ,</p> <p>4) Մշակել և իրականացնել արտակարգ իրավիճակներին պատրաստվածության և արձագանքման պլան Ծրագրի կենսացիկլի համար (տես Գլուխ 8.4),</p> <p>5) Համայնքների և արտաքին շահագրգիռ կողմերի համար ներդնել և հաղորդակցել բողոքարկման մեխանիզմը՝ համաձայն ՎՁԵԲ-ի պահանջների, ներառյալ, ի թիվս այլոց, անանուն և գաղտնի բողոքարկման ուղիները և դրանց լուծումը: Այն նաև պետք է ներառի.</p> <p>- Սեռական բռնության և ոտնձգության (ՍԲՈ) հետ</p>			

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
		<p>կապված բողոքների գաղտնի հաղորդման ուղիներ,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Սեռական բռնության հետ կապված բողոքների արձագանքման փորձ ունեցող նշանակված անձնակազմ, - Բողոքաբերների և վկաների պաշտպանությունը վրեժխնդրությունից կամ անբարենպաստ հետևանքներից և այլն: <p>6) Բարելավված բողոքարկման մեխանիզմը պետք է հաղորդակցվի աշխատողներին և համայնքներին և լիովին գործառնական դառնա մինչ շինարարության մեկնարկը:</p>			
Բոլոր գործընթացներն ու գործողությունները շինարարական աշխատանքների ընթացքում	Աշխատանքի անվտանգություն և առողջության պահպանում (8.3.6)	<p>1) Մշակել Աշխատանքի Անվտանգության և Առողջության Պահպանման Կառավարման Պլան (ԱԱԱԿՊԿՊ), որը պետք է ներառի կառուցման փուլում ԱԱԱԿ ցուցանիշների կառավարման հիմնական տարրերը, այդ թվում՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - ԱԱԱ դերերի և պատասխանատվությունների բաշխում, - ԱԱԱ ռիսկերի և վտանգների նույնականացում, - Տեղեկատվական հանդիպումներ, 	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	ԱԱԱԿՊԿՊ և ՊԱԿՊ մշակված և հաստատված են:	Մ - Կառուցման կապալառու: Հ - Վերահսկող ինժեներ: ՎԱԿ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎՁԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
		<p>վերապատրաստում և գիտելիքների ստուգում,</p> <ul style="list-style-type: none"> - ԱՄԱ ընթացակարգեր և կանոնակարգեր, - Բժշկական զննում, - Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման մեխանիզմներ, - Վտանգավոր նյութերի, քիմիական նյութերի և նավթամթերքի/վառելիքի կառավարում, - Հրդեհային անվտանգություն և արտակարգ իրավիճակների արձագանքում, - Բարձր ռիսկային աշխատանքների իրականացում, - Անհատական պաշտպանիչ միջոցների (ԱՊՍ) օգտագործում, - Ենթակապալառուների վերահսկում, - Անվտանգության միջադեպերի հետաքննություն, - Անհամապատասխանության պատասխանատվության սահմանում և այլն: 			
Աշխատանքի և աշխատանքային պայմանների հետ կապված գործողություններն ու գործունեությունները, ներառյալ շինարարական ճամբարի և	Աշխատողների իրավունքների և աշխատանքային պայմանների հետ կապված ազդեցություններ (8.3.7)	1) Շինարարական կապալառուի հետ կնքված պայմանագրային կետերում ներառել ազգային աշխատանքային կանոնակարգերի և ՎՇԲ ԻՊ2-ի, ինչպես նաև ՎՇԲ/ՄՖԿ համատեղ ուղեցույցի պահպանման հետ կապված պահանջները, ներառյալ ՍԲՈ	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	ՎՇԲ ԻՊ2-ի համապատասխան պահանջները ներառված են կառուցման պայմանագրում: Աշխատանքի և աշխատանքային պայմանների կառավարման պլանը և	Մ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) (1-ին կետի համար) և Կառուցման կապալառու (2-րդ և 3-րդ կետերի համար):

ԶՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
կացարանային օբյեկտների կառավարումը		<p>վերահսկողության, ինչպես նաև աուդիտի ու մոնիթորինգի ռեժիմի վերաբերյալ դրույթները,</p> <p>2) Մշակել Աշխատանքի և Աշխատանքային Պայմանների Կառավարման Պլան շինարարության մեկնարկից առաջ, ունենալու համար բավարար վերանայելու և ներդնելու ժամանակ,</p> <p>3) Մշակել և իրականացնել Շինարարական Ճամբարի Կառավարման Պլան, ներառյալ ենթապլաններ՝ ճամբարի վարքականոնի և ճամբարի կառավարման համար, որոնք պետք է ներառեն աշխատողների կացարանների պահանջներ՝ համաձայն ՀՀ աշխատանքային, սանիտարական և առողջապահական նորմերի, ՎՁԵԲ ԻՊ 2-ի, ՄՖԿ/ՎՁԵԲ «Աշխատողների կացարաններ. գործընթացներ և ստանդարտներ» ուղեցույցի դրույթների, ԱՄԿ-ի Աշխատողների կեցավայրերի նկատմամբ առաջարկությունների (1961, թիվ 115), ինչպես նաև գենդերային առանձնահատկությունների:</p>		շինարարական ճամբարի կառավարման պլանը մշակված և հաստատված են:	Հ - Վերահսկող ինժեներ (2-րդ և 3-րդ կետերի համար): ՎԱՊ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎՁԵԲ:
Աշխատողների և ազդեցության ենթարկված	Գենդերային բռնություն և ոտնձգություն (8.3.8)	Մշակել Գենդերային Բռնության և Ոտնձգության (ԳԲՈ) քաղաքականություն և նշանակել	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի	ԳԲՈ ռիսկերի կառավարում, որոնք կապված են աշխա-	Ս - (ՀՀԶԿ, ԾԻԳ):

ԶՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
բնակավայրերի բնակիչների միջև փոխազդեցությունները		պատասխանատու անձանց՝ աշխատուժում և դրա սահմաններից դուրս ԳԲՈ դեպքերի կառավարման համար:	պայմանագրի շրջանակներում:	տողների և ազդեցության ենթարկված բնակավայրերի բնակիչների փոխազդեցությունների հետ:	Ի - Կառուցման կապալառու: Հ - Վերահսկող ինժեներ: ՎԼՊ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎՁԵԲ:
Հողի հանման և փորման աշխատանքներ, հանքի փորման աշխատանքներ, Էլեկտրահաղորդման գծերի կառուցում և այլ հարակից շինարարական գործունեություններ, որոնք կարող են ազդել մշակութային ժառանգության օբյեկտների վրա, որոնք գտնվում են Ծրագրի ուղղակի ազդեցության տարածքից դուրս, սակայն նրա սահմանված բուժֆերային գոտում	Ազդեցություն նյութական մշակութային ժառանգության վրա (8.5.1)	1) Շինարարական աշխատանքների մեկնարկից առաջ իրականացնել մանրամասն հնագիտական հետազոտություն, այդ թվում՝ - Փորձնական պեղումների անցկացում, - Ազդակիր տարածքների սահմանազատում, պաշտպանիչ պեղումների կարիք ունեցող մակերեսների և ծավալի որոշում, և անհրաժեշտության դեպքում նման պեղումների իրականացում՝ ազդակիր միավորները պահպանելու համար, - Հուշարձանները ջրամբարի ավազանից դուրս գտնվող տարածքներ տեղափոխելու հնարավորության գնահատում, - Շինարարական աշխատանքների ընթացքում վնասը կանխելու համար հատուկ պաշտպանության միջոցառումների առաջարկում, - Յուրաքանչյուր ճանաչված մշակութային ժառանգության	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Մշակվում և հաստատվում են ՊԳԸ-ները՝ մանրամասն դաշտային հնագիտական ուսումնասիրությունները ավարտվում են շինարարության մեկնարկից առաջ, բացի այդ կառուցման կապալառուի կազմում ներգրավվում է որակավորված մշակութային ժառանգության մասնագետ:	Մ - Կառուցման կապալառու: Հ - Վերահսկող ինժեներ և ԿԳՄՆ (ՄԺԿՊ-ի համար): ՎԼՊ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎՁԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
		<p>վայրի համար համապատասխան պահպանման միջոցառումների առաջարկ,</p> <p>2) Մշակել Մշակութային Ժառանգության Կառավարման Պլան (ՄԺԿՊ) Ծրագրի համար, որը պետք է համաձայնեցվի վերահսկող ինժեների, պատվիրատուի, բանկի և լիազորված պետական մարմնի միջև (ՄԺԿՊ-ն կարող է ներառել վերը նշված 1-ին կետում առաջարկվող միջոցառումները),</p> <p>3) Վարձել որակավորված մշակութային ժառանգության մասնագետ լիազորված հաստատությունից՝ շինարարական աշխատանքների ընթացքում ներկա գտնվելու և բոլոր շինհրապարակներում հնագիտական հսկողություն իրականացնելու, ինչպես նաև բոլոր մեղմացնող միջոցառումների իրագործմանը և պատվիրատուի/բանկին հաշվետվության մշակմանը աջակցելու համար,</p> <p>4) Կառուցման աշխատանքներից առաջ մշակել Պատահական Գտածոների Ընթացակարգ</p>			

ԶՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁴
		(ՊԳԸ) ¹⁵ Ծրագրի համար և վերապատրաստել համապատասխան աշխատողներին այն կիրառելու համար (որպեսզի նրանք կարողանան նույնականացնել պատահական գտածոները, դադարեցնել աշխատանքները և տեղեկացնել ղեկավարությանը), պահպանել վերապատրաստման գրանցամատյանը և ներառել դրա վերաբերյալ տվյալները մշտադիտարկման հաշվետվություններում:			

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
Բաժին Բ - ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ՓՈԽ					
Տարածքի մաքրում, հողային և փորման աշխատանքներ, շինարարական տեխնիկայի և ծանր բեռնատարների շահագործում, հանքի	Օդի որակի վրա ազդեցությունը (8.2.4)	1) Օգտագործել ժամանակակից շինարարական տեխնիկա՝ առնվազն Euro IV ստանդարտներին համապատասխան շարժիչներով, արտանետումների	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Օդի, ջրի և հողի որակի մոնիթորինգի ծրագիրը մշակված է, հաստատված շինարարության մեկնարկից առաջ և իրականացվելու է շինարարության	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀՋԿ, ԾԻԳ), ՎԶԵԲ:

¹⁵Այս ընթացակարգի ձևանմուշը կարելի է գտնել ՎԶԵԲ-ի 2023 թվականի ԻՊԾ-ի ուղեցույցում հետևյալ հասցեով՝ <https://www.ebrd.com/documents/environment/guidance-note-performance-requirements-8-cultural-heritage.pdf>։ Բացի այդ, «պատահական գտածոների» վերաբերյալ կարգավորումները սահմանվում են «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին» ՀՀ թիվ ՀՕ-261 (1998) օրենքով։ Մասնավորապես, օրենքի 11-րդ հոդվածի համաձայն, եթե շինարարական, գյուղատնտեսական և այլ աշխատանքների ընթացքում հայտնաբերվում է անհայտ պատմամշակութային հուշարձան/ժառանգություն, վերը նշված աշխատանքները պետք է դադարեցվեն, և տեղական ինքնակառավարման մարմինները պետք է անհապաղ տեղեկացնեն լիազորված պետական մարմիններին:

¹⁶Մ-մշակում, Ի-իրականացում, Հ-հաստատում, Վ-վերահսկում, Մ-մշտադիտարկում, Շ-շահագործում

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիսկրետ է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
փորման աշխատանքներ, բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքներ և այլն		<p>վերահսկմամբ և նվազագույն աղմուկային բնութագրերով,</p> <p>2) Կատարել օգտագործվող շինարարական տեխնիկայի և տրանսպորտային միջոցների կանոնավոր տեխնիկական սպասարկում,</p> <p>3) Սորուն կյուլթերի տեղափոխման ժամանակ մեքենաների թափքը պահել ծածկված վիճակում,</p> <p>4) Բաց տարածքներում՝ ներառյալ պահեստային կույտերից և հողի բերրի շերտի պահման վայրերից, իրականացնել փոշու նվազեցմանը միտված աշխատանքներ՝ կիրառելով վերահսկման միջոցներ, ինչպիսիք են ծածկումներ և պատնեշների տեղադրում, ինչպես նաև խոնավության մակարդակի բարձրացում,</p> <p>5) Սահմանափակել հողային, այդ թվում փորման աշխատանքները ուժեղ քամիների ժամանակահատվածում,</p> <p>6) Շինարարական օբյեկտների և տեխնիկայի տեղակայման ժամանակ պետք է հաշվի առնել գերակշռող քամու ուղղությունները,</p> <p>7) Իրականացնել կանոնավոր ջրցան՝ ինչպես տարածքի, այնպես էլ մերձակա ճանապարհների վրա՝</p>		ընթացքում: Նշված բոլոր մեղմացման միջոցառումները արդյունավետորեն կատարվում են ամբողջ շինարարության ընթացքում:	

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
		հատկապես փորման և հողային աշխատանքների ընթացքում, 8) Նվազեցնել փորման և հետլցման աշխատանքների միջև ընկած ժամանակահատվածը, 9) Արգելել շինանյութերի և թափոնների այրումը:			
Շինարարական տեխնիկայի և նյութերի տեղադիրք	Ազդեցությունը լանդշաֆտի և տեսողական միջավայրի վրա (8.2.5)	Աշտարակի և Խոյի համայնքների ղեկավարների հետ համաձայնեցված տարածքներում իրականացնել 1,840 ծառի տնկում և ապահովել դրանց հետագա խնամքը երկու տարվա ընթացքում (հետագա խնամքը կարող է իրականացվել ջրամբարի շահագործման փուլում): Առաջարկվող տնկվող ծառատեսակներն են՝ - <i>Acer campestre</i> L. - <i>Amygdalus fenzliana</i> (Fritsch) Lipsky - <i>Salix excelsa</i> S.G. Gmel. - <i>Salix triandra</i> L. - <i>Populus nigra</i> var. <i>italica</i> Duroi - <i>Elaeagnus angustifolia</i> L. var. <i>culta</i> Sosn	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Լանդշաֆտի վրա Ծրագրի ազդեցությունը հասցված է նվազագույնի՝ առաջարկված միջոցառումների իրականացման միջոցով:	ՄԱԻ - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎՇԵԲ:
Տարածքի մաքրում, հողային և փորման աշխատանքներ, շինարարական տեխնիկայի և ծանր բեռնատարների շահագործում, հանքի	Ազդեցությունը երկրաբանության վրա (8.2.6)	1) Ջրահեռացման ուղիներ կամ արհեստական պատնեշներ՝ մշակված տարածքներից մակերեսային հոսքը շեղելու համար, 2) Հողի պատշաճ հարթեցում՝ թեքությունները կայունացնելու և	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Շինարարական նյութերի և հողային մնացորդների պահեստավորման տարածքների ստուգումները պարբերաբար իրականացվում են, իսկ	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎՇԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
փորման աշխատանքներ, բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքներ, շինարարական նյութերի և հողային մնացորդների պահեստավորում և այլն		<p>ջրի հոսքը վերահսկվող ուղղությամբ ուղղորդելու նպատակով,</p> <p>3) Թեքության ընդհատման սարքեր՝ երկար թեքությունները բաժանելու ավելի փոքր հատվածների՝ Էրոզիայի հավանականությունը նվազեցնելու համար,</p> <p>4) Փուլային շինարարություն՝ միաժամանակյա հողի փորման աշխատանքների սահմանափակման նպատակով,</p> <p>5) Հնարավորության դեպքում խուսափել հողային աշխատանքների իրականացումից անձրևային եղանակներին՝ Էրոզիայի ռիսկը նվազեցնելու համար:</p>		Նստվածքի վերահսկման միջոցառումները արդյունավետորեն պահպանվում են՝ ապահովելու համար երկրաբանական պայմանների կայունությունը Ծրագրի տարածքում:	
Տարածքի մաքրում, հողային և փորման աշխատանքներ, շինարարական տեխնիկայի և ծանր բեռնատարների շահագործում, հանքի փորման աշխատանքներ, բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքներ, շինարարական նյութերի և հողային մնացորդների պահեստավորում և այլն	Ազդեցություն ջրային ռեսուրսների վրա (8.2.7)	<p>Ջրի աղտոտում</p> <p>1) Կառուցել միջանկյալ հավաքման ավազաններ՝ մակերևութային հոսք առաջացնող տարածքների և ջրային հոսանքների միջև՝ ջրի հոսքը ջրային մարմիններ ուղղորդելու և կարգավորելու նպատակով: Այս ավազանները թույլ կտան հողային մասնիկներին նստել հատակին՝ նվազեցնելով հոսքի պոտորությունը,</p> <p>2) Սահմանափակել հողային և փորման աշխատանքները</p>	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Մակերևութային ջրերի որակը պահպանվում է և շինարարական աշխատանքներից առաջացող բացասական ազդեցությունները նվազեցվում են՝ մեղմացման միջոցառումների կիրառման միջոցով:	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎՁԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
		Ամբերդ և Քասախ գետերի՝ անձրևային եղանակներին, 3) Արգելել չմաքրված կեղտաջրերի արտահոսքը մակերևութային ջրեր, 4) Հնարավորության դեպքում կառուցել տեղային շրջանցող ջրահեռացման համակարգեր աշխատանքային տարածքների շուրջ (օրինակ՝ պահեստավորման և կայանման գոտիներում)՝ կախված հոսքը հավաքելու և այն մակերևութային ջրային ռեսուրսներ արտահոսումը կանխարգելելու նպատակով:			
Վերին հողի շերտի հեռացում, պահեստավորում, տեղափոխում, կրկնակի օգտագործում, բեռնման և բեռնաթափման աշխատանքներ: Հանված հողերի, շինարարական և վտանգավոր նյութերի, այդ թվում՝ նավթամթերքների տեղափոխում, պահեստավորում և օգտագործում, ինչպես նաև շինարարական տեխնիկայի և	Ազդեցությունը հողային ռեսուրսների վրա (8.2.8)	Բուսահողի կառավարում 1) Իրականացնել բուսահողի հեռացումը, տեղափոխումը, պահեստավորումը և օգտագործումը՝ համաձայն ՀՀ կառավարության թիվ 1396-Ն և թիվ 1404-Ն որոշումների, 2) Բուսահողը պահեստավորել առանձին՝ խոսափելու համար այն այլ հողային զանգվածի հետ խառնվելու և դրա սերմերի վերականգման բնական հատկությունը պահպանելու նպատակով՝ մինչև շինարարական աշխատանքների ավարտը,	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Բուսահողի կառավարման պլանի դրույթները իրականացվում և վերահսկվում են:	Ի - Կառուցման կապալառու որակավորված մասնագետի աջակցությամբ: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎԶԵԲ

ԶՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
բեռնատարների լիցքավորում: Շինհրապարակում դաշտային աշխատանքների ընթացքում փխրուն նյութերի պատահական թափումներ, նավթի, վառելիքի և այլ հեղուկ քիմիական նյութերի արտահոսքեր:		<p>3) Բուսահողի կույտերը տեղակայել ջրային հոսանքներից առնվազն 50 մ հեռավորության վրա՝ ջրի ֆիլտրացիոն կորուստներից խուսափելու համար,</p> <p>4) Խուսափել բուսահողի կույտերը պլանավորված հողային աշխատանքների տարածքին մոտ տեղակայելուց,</p> <p>5) Կույտերի բարձրությունը սահմանափակել առավելագույնը 3 մետրով և ապահովել, որ թեքության անկյունը չգերազանցի 25°-ը,</p> <p>6) Բուսահողի բոլոր կույտերը հստակ պիտակավորել՝ հեշտ ճանաչելիության համար,</p> <p>7) Հողի էրոզիայից խուսափելու նպատակով բուսահողի կույտերը ծածկել, սակայն այն տարածքներում, որտեղ հողի բնական վերականգնում չի արձանագրվել,</p> <p>8) Բուսահողի կույտերը ցանկապատել՝ Ծրագրի տրանսպորտային միջոցների կողմից չարտոնված մուտքից և հողի խտացումից խուսափելու համար,</p> <p>9) Պահեստավորված բուսահողը վերօգտագործել խախտված տարածքների բարեկարգման և/կամ Ծրագրի տարածքում ծառատունկի իրականացման</p>			

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
		<p>նպատակով՝ ջրամբարի և պատնեշի շինարարության ավարտից հետո:</p> <p>Վտանգավոր նյութեր</p> <p>1) Վտանգավոր բոլոր նյութերը պահեստավորել հստակ պիտակավորված, անվտանգ և օդափոխվող տարածքներում,</p> <p>2) Վտանգավոր նյութերի տարաները պետք է հստակ պիտակավորված լինեն՝ ըստ պարունակության և վտանգավորության,</p> <p>3) Տարածքները հագեցնել արտահոսքի արձագանքման հավաքածույով և աշխատակիցներին վերապատրաստել արտակարգ իրավիճակների արձագանքման հարցում,</p> <p>4) Վտանգավոր բոլոր նյութերի համար տարածքում պահպանել նյութերի Անվտանգության Տվյալների Թերթիկներ (LMSB),</p> <p>5) Անհամատեղելի վտանգավոր նյութերը չպետք է պահվեն միասին,</p> <p>6) Վտանգավոր նյութերի պահեստավորման տարածքները պետք է հագեցված լինեն աչքի լվացման հավաքակաճուներով և հրդեհաշիջման միջոցներով,</p>			

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
		<p>7) Օգտագործել համապատասխան անհատական պաշտպանիչ միջոցներ (ԱՊՄ):</p> <p>Հողի աղտոտում</p> <p>1) Տեղափոխել փխրուն նյութերը՝ օգտագործելով ջրադիմացկուն ծածկերով կահավորված բեռնատարներ,</p> <p>2) Շինարարական և այլ սորուն նյութերը պահեստավորել առանձին հատկացված, ցանկապատված տարածքներում՝ անջրաթափանց ծածկով,</p> <p>3) Նավթամթերքները և քիմիական նյութերը պահել առանձին՝ հատուկ տարաներում կամ բաքերում, որոնք տեղադրված են երկրորդային պահման վայրերում կամ տակդիրների վրա (տարայի ծավալի 110%-ի չափով),</p> <p>4) Նավթամթերքների, վառելիքի և այլ քիմիական նյութերով լիցքավորումը իրականացնել միայն հատուկ պատրաստված պաշտպանիչ պատնեշների վրա,</p> <p>5) Նավթամթերքների և քիմիական նյութերի պահեստավորման տարածքները, ինչպես նաև այդ նյութերը տեղափոխող բեռնատարները հագեցնել</p>			

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
		<p>համապատասխան արտահոսքի հավաքման հավաքածուներով,</p> <p>6) Վառելիքի, շարժիչի յուղի կամ քիմիական նյութերի պատահական արտահոսքի դեպքում անմիջապես դադարեցնել աշխատանքները: Աղտոտված հողը վերականգնել՝ հեռացնելով վնասված շերտը (որն ենթակա է վտանգավոր թափոնի կարգավիճակի) և փոխարինելով այն մաքուր հողով,</p> <p>7) Աշխատակիցներին վերապատրաստել շինարարական աշխատանքների անվտանգ իրականացման և շրջակա միջավայրի հետ կապված արտակարգ դեպքերին արձագանքելու ընթացակարգերի վերաբերյալ,</p> <p>8) Կուտակված հողային զանգվածի կույտերի բարձրությունը չպետք է գերազանցի 3 մետրը, իսկ թեքության անկյունը՝ 25°-ը: Կույտերը կառավարել՝ երոզիայից և ջրի հոսքից խուսափելու նպատակով:</p>			
Շինարարության փուլում թափոնների առաջացման հետ կապված բոլոր	Թափոնների առաջացում և կառավարում (8.2.9)	<p>Հիմնական</p> <p>1) Վերապատրաստել թափոնների կառավարմամբ զբաղվող աշխատակիցներին՝ ԹԿՊ-ի դրույթների վերաբերյալ,</p>	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում	Ջրամբարի շինարարության փուլում թափոնների կառավարումը պետք է իրականացվի գործող ազգային օրենսդրության,	Ի - Կառուցման կապալառու Վ - Վերահսկող ինժեներ

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
գործընթացներն ու գործողությունները		<p>2) Շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում կիրառել թափոնների կառավարման մոտեցումը (կանխարգելում, նվազեցում, վերօգտագործում, վերամշակում, վերականգնում, հեռացում),</p> <p>3) Մշակել և կիրառել շինարարական աշխատանքների համար թափոնների հավաքման և մշակման ընթացակարգեր,</p> <p>4) Շինհրապարակն ու շինարարական ճամբարները համալրել թափոնների առանձին հավաքման / պահեստավորման տարաներով և վայրերով,</p> <p>5) Թափոնների պահեստավորման / հավաքման տարածքները կահավորել ցանկապատերով, հրդեհաշիջման սարքավորումներով, երկրորդային կուտակման տարաներով, նավթային և քիմիական նյութերի արտահոսքի մաքրման հավաքածուներով և այլն,</p> <p>6) Հեղուկ թափոնները պահեստավորել հերմետիկ փակվող, արտահոսքից պաշտպանված տարաներում,</p> <p>7) Պայմանագրեր կնքել արտոնագրված թափոնների կառավարման (վերամշակում, մշակում, հեռացում)</p>		թափոնների հիերարխիայի սկզբունքների և լավ միջազգային փորձի համաձայն	Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ, ԾԻԳ), ՎԶԵԲ

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
		<p>ընկերությունների հետ՝ առաջացած թափոնները նրանց փոխանցելու նպատակով:</p> <p>Թափոնների տեղափոխում</p> <p>1) Բոլոր տեսակի թափոնները տեղափոխել համապատասխան, հերմետիկ փակվող և ծածկված բեռնատարներով՝ ճանապարհներին և շրջակա միջավայրում դրանց արտահոսքից խուսափելու նպատակով,</p> <p>2) Արգելել թափոնների տեղադրումը տեղափոխման երթուղու երկայնքով և/կամ դրանց հեռացումը չարտոնագրված վայրերում,</p> <p>3) Թափոնների առաջացման վայրից դրանց պահեստավորման և վերամշակման / հեռացման վայր տեղափոխման համար կընտրվեն նվազագույն ռիսկ պարունակող երթուղիները,</p> <p>4) Թափոնների տեղափոխմամբ զբաղվող վարորդներին հրահանգել թափոնների տեղափոխման անվտանգության կանոնների վերաբերյալ,</p> <p>Կենցաղային թափոնների կառավարում</p> <p>1) Շինհրապարակը կահավորել կենցաղային թափոնների</p>			

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
		<p>հավաքման տարաներով / աղբամաններով,</p> <p>2) Պայմանագիր կնքել համայնքային կազմակերպության հետ՝ շինհրապարակից և շինարարական ճամբարներից կենցաղային թափոնների կանոնավոր հեռացման համար:</p> <p>Վերը նշված միջոցառումների լրացման նպատակով՝ պարտադիր դարձնել անհատական պաշտպանիչ միջոցների (ԱՊՄ) օգտագործումը, մասնավորապես՝ թափոնների հետ աշխատող աշխատակիցների համար պաշտպանիչ հագուստի, կոշիկների, ձեռնոցների, շնչառական սարքերի / դիմակների կիրառումը:</p>			
Շինհրապարակի մաքրում, հողային և փորման աշխատանքներ, շինարարական տեխնիկայի և ծանր բեռնատարների շահագործում, քարհանքերի շահագործում, բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքներ և այլն:	Աղմուկի և թրթռման ազդեցությունը (8.2.10)	<p>1) Բոլոր դիզելային շարժիչով աշխատող տրանսպորտային միջոցներն ու սարքավորումները (օրինակ՝ գեներատորներ և օդային կոմպրեսորներ) պահել բարձր տեխնիկական վիճակում: Սա մասնավորապես ներառում է մուտքային և արտանետման ձայնամեղմիչների պարբերական ստուգումն ու անհրաժեշտության դեպքում՝ փոխարինումը,</p> <p>2) Պարբերաբար օգտագործվող տեխնիկական / տրանսպորտային միջոցները պետք է անջատվեն</p>	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Շինարարական աշխատանքներից առաջացող աղմուկի և թրթռումների ազդեցությունները արդյունավետորեն վերահսկվում են՝ թույլատրելի մակարդակների գերազանցումը կանխելու և մոտակա ընկալիչների վրա ազդեցությունը նվազագույնի հասցնելու նպատակով:	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎԶԲԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (երթ դիսկրետ է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
		<p>կամ աշխատեն նվազեցված հզորությամբ՝ երբ դրանք չեն աշխատում,</p> <p>3) Հնարավորության դեպքում՝ պարփակել աղմուկ առաջացնող սարքավորումները, սահմանափակել դրանց անընդհատ աշխատանքը, խուսափել աղմուկ առաջացնող սարքավորումների միաժամանակյա շահագործումից,</p> <p>4) Խուսափել տեխնիկայի անհարկի դանդաղ ընթացքից (դատարկ աշխատեցումից),</p> <p>5) Նվազեցնել սարքավորումների հետընթաց շարժի անհրաժեշտությունը՝ նվազեցնելու համար հետընթացի ազդանշանային ձայների հաճախականությունը,</p> <p>6) Խուսափել շինարարական տեխնիկայի անհարկի ազդանշաններից (ձայնային ազդանշան),</p> <p>7) Սահմանափակել բեռնատարների արագությունը՝ համայնքային ճանապարհներով երթևեկելիս չգերազանցելով 40 կմ/ժ,</p> <p>8) Ազդակիր բնակավայրերին տեղեկացնել շինարարական աշխատանքների ժամանակացույցի և տևողության մասին, հատկապես այն</p>		Աղմուկի և թրթռումների մոնիտորինգի պլանը իրականացվում է:	

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիսկրետ է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
		<p>դեպքերում, երբ ակնկալվում է բարձր աղմուկ, ինչպես նաև պայթեցման աշխատանքներից առաջ,</p> <p>9) Ծանր բեռնատարների շարժը համայնքային ճանապարհներով բնակելի տարածքների մոտ արգելվում է ժամը 22:00-ից մինչև 06:00-ն ընկած ժամանակահատվածում:</p> <p><i>Վերոնշյալ միջոցառումների լրացման նպատակով՝</i></p> <p>1) Պարտադիր դարձնել անհատական պաշտպանիչ միջոցների (ԱՊՄ) օգտագործումը, մասնավորապես՝ այնպիսի պաշտպանիչ միջոցների, որոնք ունակ են նվազեցնել ականջի մոտ աղմուկի մակարդակը՝ հասցնելով այն ընդունելի սահմանների,</p> <p>2) Աղմկոտ աշխատանքներ իրականացնող աշխատակիցներին տրամադրել լրացուցիչ 15 րոպեանոց կանոնակարգված ընդմիջում՝ յուրաքանչյուր 2 ժամ աշխատանքից հետո:</p>			
Շինանյութերի, նավթամթերքների և աշխատողների տեղափոխում	Ազդեցությունը երթևեկության վրա (8.2.11)	<p>1) Կառուցել մոտեցման/մուտքի ճանապարհները՝ համաձայն Ծրագրի նախագծային փաստաթղթում նախատեսվածի,</p>	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Ճանապարհային ռիսկերը նվազեցվում են ԵԿԴ-ի արդյունավետ իրականացման, վարորդների	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
		<p>2) Իրականացնել Երթևեկության Կառավարման Պլանը,</p> <p>3) Ծանր տեխնիկայի վարորդներին վերապատրաստել Երթևեկության Կառավարման պլանի հիմնական պահանջների վերաբերյալ, տեղեկացնել տեղի բնակիչներին սպասվող շինարարական Երթևեկության ազդեցությունների մասին՝ շինարարության մեկնարկից առնվազն երկու շաբաթ առաջ,</p> <p>4) Ծրագրի մեքենաների կողմից օգտագործվող ճանապարհները հագեցնել համապատասխան ճանապարհային անվտանգության նշաններով և պաստառներով,</p> <p>5) Անհրաժեշտության դեպքում ապահովել լրացուցիչ անցումներ անասունների համար:</p>		ռևուցողական ծրագրերի, ճանապարհների անվտանգության հստակ ցուցանակների և իրազեկող պաստառների տեղադրման միջոցով և այլն:	Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎԶԵԲ:
Տարածքի մաքրման և բուսականության հեռացում:	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	<p>Բուսականություն</p> <p>1) Տնկել 1840¹⁷ ծառ և ապահովել դրանց հետագա խնամքը երկու տարի ժամկետով (խնամքը կարող է իրականացվել ջրամբարի շահագործման փուլում),</p> <p>Տնկման համար առաջարկվող ծառատեսակները ներառում են՝</p>	Ծրագրի Կառուցման Կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում	1840 ծառ տնկվում և պահպանվում են:	ՄԱԻ - Կառուցման կապալառու Վ - Վերահսկող ինժեներ Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ, ԾԻԳ), ՎԶԵԲ

¹⁷Համաձայն ազգային ՇՄԱԳ ռուսամասիության շրջանակներում կատարված հաշվարկների՝ որպես փոխհատուցող միջոցառում պետք է տնկվեն ծառեր հետևյալ հարաբերակցությամբ՝ 1:1, երբ հատված ծառի բնի տրամագիծը (D) <10 սմ է, և 1:6, երբ D >10 սմ է: Տնկման ենթակա ծառերի քանակն է՝ $850 \times 1 + 1450 \times 5 = 8100$: Ընդհանուր բազմապատկիչը կազմում է 3,54 (1840/520): Միևնույն ժամանակ, քանի որ 520 կորսվող ծառերը չեն պատկանում առաջնահերթ պահպանվող տեսակներին, «զուտ կորստի բացառման» և «զուտ օգուտի» մոտեցումների կիրառումը պարտադիր չէ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
		<ul style="list-style-type: none"> - Ուռենի բարձր <i>Salix excelsa</i> S.G. Gmel., - Բարդի սև <i>Populus nigra</i> L., - Թեղի մանրատերև <i>Ulmus minor</i> Mill., - Կարմրան ճյուղառատ <i>Tamarix ramosissima</i>: 			
Տարածքի մաքրման և բուսականության հեռացում: Հողային և փորման աշխատանքներ: Կառուցման կապալառույի աշխատողների վարքագիծ:	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	<p>Կենդանական աշխարհ</p> <p>1) Նախքան կառուցման Պլանավորել և սկսել կառուցման աշխատանքները Ծրագրի (պատվարի) տարածքի մի եզրից (մասնավորապես՝ պատվարի հարավային և արևմտյան եզրերից)՝ շարժվելով դեպի հյուսիս-արևելք և վեր՝ դեպի գետահովիտներ. այս մոտեցումը կենդանիներին ժամանակ կտա տարածքը լքելու համար:</p> <p>2) Կառուցման աշխատանքները սկսել բնադրման/բազմացման շրջանից առաջ կամ հետո՝ մինչև մայիս կամ օգոստոսից հետո. սա կպաշտպանի կենդանիների, այդ թվում՝ սերնդի կյանքը:</p> <p>3) Վերահսկել կառուցապատող ընկերության աշխատակիցների կողմից Աշխատողների վարքագծի կանոնագրի պահպանումը՝ որսագողությունը կանխելու համար:</p>	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Ծրագրի ազդեցությունը կենդանական աշխարհի տեսակների վրա նվազեցվում և/կամ մեղմացվում է:	ՄԱԻ - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎՇԵԲ:

ԶՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
		4) Մշակել Աշխատողների վարքագծի կանոնագիրք նաև ջրամբարը շահագործող անձնակազմի համար՝ որսագողությունը կանխարգելելու նպատակով:			
Տարածքի մաքրման և բուսականության հեռացում: Հողային և փորման աշխատանքներ: Կառուցման կապալառույի աշխատողների վարքագիծ:	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	<p>Նստակյաց կենդանիներ</p> <p>1) Նախքան ծառահատումները և հողի բերրի շերտի հեռացումը պատվարի տարածքում և «եռանկյունու» հատվածում (ջրամբարի արևմտյան մասը), իրականացնել տարածքների ուսումնասիրություն, որսալ հնարավորինս մեծ թվով առանձնյակներ, այդ թվում՝ օձեր և մողեսներ, և տեղափոխել նրանց անվտանգ կենսամիջավայրեր, որոնք հայտնաբերվել և/կամ նախապատրաստվել են նախակառուցման փուլում:</p> <p>2) Նախքան ջրամբարի ջրածածկումը, իրականացնել ջրամբարի տարածքի հետազոտություն, որսալ հնարավորինս մեծ թվով առանձնյակներ, այդ թվում՝ օձեր և մողեսներ, և տեղափոխել նրանց անվտանգ կենսամիջավայրեր, որոնք հայտնաբերվել և/կամ</p>	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Ծրագրի ազդեցությունը նստական կենդանիների վրա կանխարգելվում, նվազեցվում, մեղմացվում կամ փոխհատուցվում է:	<p>ՄԱԻ - Մասնագիտացված ընկերություն և/կամ Կառուցման կապալառու:</p> <p>Վ - Վերահսկող ինժեներ:</p> <p>Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎԶԵԲ:</p>

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
		<p>Նախապատրաստվել են նախակառուցման փուլում:</p> <p>3) Նախքան ջրամբարի ջրածածկումը, ստուգել քարտեզագրված բնակեցված բները (փորսողի և այլ կենդանիների). եթե կենդանիները դեռ այնտեղ են, որսալ և վերաբնակեցնել նրանց անվտանգ կենսամիջավայրերում: Գորշ գայլի կամ Անտառային կատվի հայտնաբերման դեպքում ձեռնարկել միջոցներ կենդանիներին վախեցնելու և հեռացնելու համար:</p>			
Թռչունների տեսակների պահպանություն	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	<p>Թռչուններ</p> <p>Ապահովել տնկված ծառերի և թփուտների տեսակների հետագա խնամքն ու պահպանումը:</p>	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում	Ծրագրի ազդեցությունը թռչունների վրա կանխվում, նվազեցվում, մեղմացվում կամ փոխհատուցվում է:	ՄԼԻ - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎԶԵԲ
Անողնաշարավոր կենդանիների պահպանություն	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	<p>Անողնաշարավորներ</p> <p>1) Պահպանել ստեղծված կենսամիջավայրերը՝ առաջնահերթությունը տալով տեսակների համար կեր հանդիսացող բույսերին,</p> <p>2) Ուսումնասիրել վարելահողերի և պտղատու այգիների միջև խճանկարային կենսամիջավայրերի ստեղծման</p>	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում	Ծրագրի ազդեցությունը անողնաշարավորների վրա կանխվում, նվազեցվում, մեղմացվում կամ փոխհատուցվում է:	ՄԼԻ - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎԶԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
		հնարավորությունները և աջակցել ֆերմերներին ու տեղական համայնքներին նման միջավայրերի ստեղծման գործում:			
Ջրային տեսակների պահպանություն	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	Ջրային տեսակներ 1) Իրականացնել մնորկովկասյան ջրային փորտուղի և եվրասիական ջրասամույրի առկայության մշտադիտարկում գետափնյա տարածքների երկայնքով: 2) Ապահովել ձկնանցարանի անխափան շահագործումը:	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Ծրագրի ազդեցությունը ջրային տեսակների վրա կանխվում, նվազեցվում, մեղմացվում կամ փոխհատուցվում է:	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎՁԵԲ:
Շինարարական աշխատանքների ընթացքում պատահարներ և միջադեպեր:	Հանրային օբյեկտների և ենթակառուցվածքների վրա ազդեցություններ (8.3.2)	1) Մշակել Երթևեկության Կառավարման Պլան (ԵԿՊ), որը նպատակ ունի նվազագույնի հասցնել տարածաշրջանային և տեղական ճանապարհային ենթակառուցվածքների վրա ճնշումը և հնարավորինս խուսափել զգայուն կանիչներից, 2) Պարտավորեցնել կառուցման կապալառուին բժշկական կետ հիմնել աշխատանքային կացարաններից առնվազն մեկում: 3) Հաշվի առնել շինհրապարակում շտապօգնության մեքենա	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	ԵԿՊ արդյունավետորեն ներդրվել է: Ճամբարում առկա է բժշկական կետ: Պայմանագիր է կնքվել շինարարական կապալառուի և Աշտարակի բժշկական կենտրոնի միջև:	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎՁԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
		ունենալու անհրաժեշտությունը կամ պայմանագիր կնքել Աշտարակ բժշկական կենտրոնի հետ՝ կապալառուի աշխատողների համար բժշկական ծառայությունների անհրաժեշտության դեպքում շտապ օգնության ցուցաբերումն ապահովելու համար: Սա պետք է հաշվի առնի շտապօգնության արձագանքման 10-12 րոպեանոց ժամանակը:			
Շահառուների ներգրավման գործընթաց, աշխատողների հավաքագրում և վարձատրություն շինարարական աշխատանքների ընթացքում:	Ազդեցություն խոցելի խմբերի վրա (8.3.4)	<p>1) Իրագործել ՇՆՊ-ը ապահովելու համար, որ Ծրագրի և դրա հնարավորությունների մասին տեղեկատվությունը լայնորեն հասանելի լինի և հաղորդվի խոցելի, այդ թվում՝ կանանց գլխավորությամբ և գյուղատնտեսական գործունեությամբ զբաղվող տարեց, ինչպես նաև աղքատության գծից ցածր գտնվող տնային տնտեսություններին,</p> <p>2) Ծրագրի շինարարության փուլում պետք է ապահովվեն տղամարդկանց և կանանց համար հավասար զբաղվածության և վճարման հնարավորություններ:</p>	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Ծրագրի ՇՆՊ-ն արդյունավետորեն իրականացվում է: Շահառուների ներգրավում խոցելի խմբերի մասնակցությամբ, արդար հավաքագրում և հավասար վարձատրություն շինարարական աշխատանքների ընթացքում:	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎԶԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (Եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
Շինարարական գործունեության ընթացքում իրականացվող բոլոր գործողությունները:	Աշխատանքի անվտանգություն և առողջության պահպանում (8.3.6)	1) Իրականացնել ԱԱևԱՊԿՊ դրույթները, 2) Կատարել շինհրապարակի կանոնավոր աուդիտներ՝ կապալառուների ԱԱևԱՊ ցուցանիշների մշտադիտարկման նպատակով:	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Համապատասխանություն գործող ազգային օրենսդրությանը և ՄԼԳ-ին՝ ԱԱևԱՊ պահանջների վերաբերյալ:	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎՇԵԲ:
Գործառնություններ և գործունեություն, որոնք առնչվում են աշխատանքի և աշխատանքային պայմանների հետ կապված ազդեցություններ (8.3.7)	Աշխատողների իրավունքների և աշխատանքային պայմանների հետ կապված ազդեցություններ (8.3.7)	1) Սահմանել և պահպանել բողոքարկման մեխանիզմները, որոնք հասանելի կլինեն Ծրագրի ամբողջ աշխատուժին, ներառյալ անանուն բողոքներ ներկայացնելու հնարավորությունը, 2) Եթե նախատեսվում է լայնածավալ սպասարկում, պարտավորեցնել սպասարկման կապալառուին մշակել Աշխատանքի և աշխատանքային պայմանների կառավարման պլան և աշխատողների վարքագծի կանոնագիրը (անհրաժեշտության դեպքում)՝ համաձայն ՀՀ աշխատանքային օրենսդրության և ՎՇԵԲ ԻՊ2-ի, ցանկացած սպասարկման աշխատանքներից առնվազն մեկ ամիս առաջ և իրականացնել դրանք:	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Համապատասխանություն գործող ազգային օրենսդրությանը, ՎՇԵԲ-ի ԻՊ2-ին և ՄԼԳ-ին՝ աշխատանքի և աշխատանքային պայմանների վերաբերյալ:	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ, ԾԻԳ), ՎՇԵԲ:
Աշխատողների և ազդեցության ենթարկված բնակավայրերի	Գեոդերային բռնություն և ոտնձգություն (8.3.8)	1) Կազմակերպել պարտադիր և պարբերական ուսուցումներ աշխատողների համար՝ բնակավայրերում օրինական	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի	Բոլոր աշխատողները պարտադիր անցնում են նախնական ուսուցում և պարբերաբար	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
Բնակիչների միջև փոխազդեցություններ		վարքագծի պահանջների, վարքականոնի և ԳԲՈ քաղաքականության վերաբերյալ, ինչպես նաև դրանց անհամապատասխանության հետևանքների մասին, 2) Պահպանել բողոքարկման մեխանիզմը, որը ներառում է ԳԲՈ վերաբերյալ հատուկ մանդատ, 3) Կազմակերպել տեղեկատվական և իրազեկման արշավներ համայնքի անդամների, հատկապես կանանց և աղջիկների համար, 4) Համայնքներին տրամադրել տեղեկատվություն այն մասին, թե ինչպես կարելի է օգտագործել բողոքների մեխանիզմը՝ ԳԲՈ խնդիրների մասին հաղորդելու համար:	պայմանագրի շրջանակներում:	թարմացնող վերապատրաստում՝ վարքագծի կանոնակարգի, ԳԲՈ քաղաքականության և տեղական համայնքում ակնկալվող վարքագծի վերաբերյալ:	Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎՁԵԲ:
Արտակարգ իրավիճակներ, ինչպիսիք են սողանքները, երկրաշարժերը, միջադեպերը, արտահոսքերը և ճեղքվածքները	Արտակարգ իրավիճակներ և արձագանք (8.4)	1) Իրականացնել պատվարի ամբողջականության ռիսկի գնահատում, 2) Պատվարի ամբողջականության ռիսկի գնահատման և ջրհեղեղի անվտանգության ստուգման ավարտից հետո դիտարկել վաղ նախազգուշացման համակարգի և տեղական համայնքներում փրկարարական սարքավորումների ապահովման անհրաժեշտությունը՝ պարբերաբար սպասարկման և	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Բոլոր շինարարական հարթակները համալրված են համապատասխան հրդեհաշիջման միջոցներով: Չգուշացման համակարգերը և սարքավորումները պատշաճ կերպով տեղադրված, պահպանված և գործառնական են (անհրաժեշտության դեպքում):	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎՁԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու/ վերահսկող կառույցներ ¹⁶
		արտակարգ իրավիճակներում տարհանման վարժանքների պահանջով, 3) Հրդեհաշիջման սարքավորումները և առաջին բուժօգնության պարագաները պետք է հասանելի լինեն և պահպանվեն բոլոր շինհրապարակներում և առաքող մեքենաներում: Ընտրված աշխատողները պետք է վերապատրաստվեն դրանց օգտագործման վերաբերյալ:		Պատվարի ամբողջականության ռիսկի գնահատումը անցկացված է, պատվարի ամբողջականության ռիսկերը գնահատված են, նախագծուշացման համակարգերն ու սարքավորումները պլանավորված են և տեղում:	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎՁԵԲ:
Հողային և փորման աշխատանքներ, քարհանքերի շահագործում, էլեկտրահաղորդման գծերի կառուցում և այլն:	Ազդեցություն նյութական մշակութային ժառանգության վրա (8.5.1)	1) Իրագործել ՄԺԿՊ, 2) Իրագործել ՊԳԸ, 3) Պարբերաբար հրահանգավորել պատմամշակութային ժառանգության մեղմացմանը ներգրավված աշխատողներին:	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Աշխատակազմը պատշաճ կերպով վերապատրաստված է և տեղեկացված է ՊԳԸ-ի դրույթների ու պահանջների մասին:	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎՁԵԲ:
Ազդակիր բնակավայրերի ավանդական և մշակութային ինքնությունը ներկայացնող ծեսեր, արարողություններ և տոնակատարություններ:	Ազդեցություն ոչ նյութական մշակութային ժառանգության վրա (8.5.2)	Տարածել երթևեկության Կառավարման Պլանի դրույթները Ամբերդ, Այգեջատ և Ոսկեհատ գյուղերի բնակչության շրջանում՝ նրանց աջակցելու Սուրբ Ծննդյան, Նոր տարվա, Չատկի, Տրնդեզի, հարսանեկան և այլ տոնակատարությունների պլանավորման և լրացուցիչ անհարմարություններից խուսափելու համար:	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում:	Ծրագրից ազդակիր բնակավայրերի բնակիչները տեղեկացված և իրազեկված են ճանապարհային երթևեկության կառավարման պլանի դրույթների և հնարավոր անհարմարությունները նվազեցնելու նպատակով առաջարկված միջոցառումների մասին:	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎՁԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու / վերահսկող կառույցներ ¹⁸
Բաժին Գ - ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ (ՄՊԱՍԱՐԿՄԱՆ) ՓՈԽ					
Ջրամբարի մարմնի, պատվարի և օժանդակ ենթակառուցվածքների կանոնավոր սպասարկում	Օդի որակի վրա ազդեցությունը (8.2.4)	Պահպանման աշխատանքներ 1) Օգտագործել ժամանակակից շինարարական տեխնիկա՝ առնվազն Euro IV ստանդարտներին համապատասխան շարժիչներով, արտանետումների վերահսկման համակարգերով և ցածր աղմուկային բնութագրերով, 2) Կատարել շինարարական տեխնիկայի կանոնավոր տեխնիկական սպասարկում, 3) Եթե սպասարկման ծառայությունները պատվիրակվում են երրորդ կողմի, կապալառուները պետք է օգտագործեն ժամանակակից, լավ պահպանված տեխնիկա, որը համապատասխանում է բոլոր կիրառելի տեխնիկական պահանջներին:	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում	Օգտագործվում է միայն ժամանակակից և պատշաճ կերպով սպասարկված շինարարական տեխնիկա:	Ի - Օպերատոր («Ջրար» ՓԲԸ) կամ ներգրավված կապալառու: Վ - ՀՀԶԿ/ԾԻԳ Պ - Պետական տեսչական մարմին
Տեխնիկական և սպասարկման միջոցառումներ, որոնք հնարավոր է ներառել Ծրագրի նախագծային փաստաթղթերում	Օդի որակի վրա ազդեցությունը (8.2.4)	Նախագծային փաստաթղթերում հնարավոր ներառվող տեխնիկական միջոցառումներ 1) Դիտարկել ջրի աերացիոն համակարգերի կիրառումը՝ թթվածնով հարստացման և անաերոբ մեթանի	Կարող է ներառվել վարկային համաձայնագրում, եթե համարվի նպատակահարմար Ծրագրի համար:	Առաջարկված սարքավորումները տեղադրված և շահագործվում են, մաքրման և մշակման միջոցառումները իրականացվում են:	Ի - Մասնագիտացված կապալառու Շ - Օպերատոր Վ - ՀՀԶԿ/ԾԻԳ

¹⁸Մ-մշակում, Ի-իրականացում, Հ-հաստատում, Վ-վերահսկում, Մ-մշտադիտարկում, Շ-շահագործում

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու / վերահսկող կառույցներ ¹⁸
		<p>արտադրության նվազեցման նպատակով</p> <p>2) Տեղադրել մակերեսային աերատորներ կամ ցոված օդային համակարգեր՝ թթվածնի մակարդակը բարձրացնելու համար</p> <p>3) Հեռացնել քայքայվող բուսական մնացորդները, մշակաբույսերի մնացորդները կամ աղբը՝ ջրամբարից և մուտքային հոսքերից</p> <p>4) Պահել ջրամբարի ափերը և մուտքային ջրանցքները մաքուր՝ օրգանական բեռնվածությունը նվազեցնելու նպատակով</p> <p>5) Ստեղծել բուսածածկ բուժերային գոտիներ՝ սննդանյութերի կլանման համար՝ մինչև դրանց հասնելը ջրամբարին:</p>			
Ծառերի տնկում՝ համաձայն Ծառերի կառավարման պլանի	Ազդեցությունը լանդշաֆտի և տեսողական միջավայրի վրա (8.2.5)	<p>Ապահովել տնկված ծառերի պահպանման և խնամքի իրականացումը երկու տարվա ընթացքում:</p> <p>Ժամանակի ընթացքում ջրամբարի շուրջ բնական վերականգնումը և բուսականության աճը կարող են մեղմել տեսողական ազդեցությունը և նպաստել տարածքի ներդաշնակ ինտեգրմանը շրջակա լանդշաֆտի մեջ:</p> <p>Եթե ջրամբարը լավ ինտեգրվի բնական լանդշաֆտի հետ, այն կարող</p>	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում	Ծառատնկման համար հատկացված տարածքը ծածկված է ծառատեսակներով:	Ի - Կառուցման կապալառուի կողմից ներգրավված մասնագիտացված ընկերություն: ՎԼՊ - Պատմիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ազդակիր համայնք:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու / վերահսկող կառույցներ ¹⁸
		Է դրականորեն ազդել տարածքի ընդհանուր տեսողական պատկերի վրա:			
Ջրամբարի ամբողջ ափամերձ հատվածում էրոզիա՝ շահագործման առաջին տարիներին ջրի ներթափանցման հետևանքով:	Ազդեցությունը երկրաբանության վրա (8.2.6)	<p>1) Կենսաինժեներական / Բուսական միջոցառումներ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Տեղական խոտաբույսերի, թփերի և ծառերի տնկում՝ հողը արմատային համակարգերի միջոցով կայունացնելու և էրոզիան նվազեցնելու նպատակով, - Կենսաքայքայվող կամ սինթետիկ ծածկույթների օգտագործում, որոնք նպաստում են բուսականության աճին՝ միաժամանակ կանխելով հողի սկզբնական կորուստը: <p>2) Ափամերձ կայունացման միջոցառումներ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Մեծ և դիմացկուն քարերի շերտերի տեղադրում խոցելի ափամերձ հատվածներում՝ ալիքային էներգիան ցրելու և էրոզիան կանխելու նպատակով, - Թեք կառուցվածքների տեղադրում ափերին՝ ներհոսող ջրի էներգիան կլանելու և շեղելու համար: <p>3) Ջրամբարի շահագործման կառավարում</p>	Կարող է ներառվել վարկային համաձայնագրում, եթե համարվի նպատակահարմար Ծրագրի համար	Ափամերձ հատվածներում էրոզիան վերահսկելու համար առաջարկված մեղմացման միջոցառումները արդյունավետորեն իրականացվում են:	Ի - Մասնագիտացված կապալառու: ՎԼԴ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ):

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու / վերահսկող կառույցներ ¹⁸
		<ul style="list-style-type: none"> - Ջրամբարի աստիճանաբար լցում՝ ափամերձ հողերի կայունացման և հանկարծակի հագեցվածությունից խուսափելու նպատակով, - Շահագործման առաջին տարիներին խուսափել ջրի մակարդակի մեծ և արագ տատանումներից՝ նոր ափամերձ գոտիների ապակայունացումից զերծ մնալու համար: <p>4) Էրոզիայի մշտադիտարկում և հարմար-վողական կառավարում:</p>			
Ջրի աղտոտում	Ազդեցություն ջրային ռեսուրսների վրա (8.2.7)	<p>1) Նվազեցնել Ամբերդ և Քասախ գետեր թափվող հնարավոր անձրևաջրերի և գյուղատնտեսական մակերևութային հոսքերը,</p> <p>2) Բացառել ջրամբար թափվող կենցաղային կամ արդյունաբերական գործունեությունից առաջացած արտահոսքերը:</p>	-	Ջրամբար կեղտաջրերը հոսքը հասցվում է նվազագույնի կամ վերացվում է:	ԻԱՇ - Օպերատորը՝ ՋՕԸ և ազդակիր համայնքի հետ միասին: ՎԱԴ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ):
Հիդրոլոգիական ռեժիմ		<p>Նախաշահագործման փուլ</p> <p>Մշակել ոռոգման ջրի և Էկոլոգիական թողքերի բացթողումների կառավարման պլան՝ նպատակ ունենալով՝</p> <p>1) Ապահովել ոռոգման ջրի հոսքի և արդյունավետ մատակարարում գյուղատնտեսական տարածքներ,</p>	Օպերատորի բյուջեի շրջանակներում:	Ոռոգման ջուրը մատակարարվում է օգտատերերին այնպես, որպեսզի ապահովվի նվազագույն Էկոլոգիական թողքը: Ջրամբարի շահագործման և	ԻԱՇ - Օպերատոր: ՎԱԴ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ):

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու / վերահսկող կառույցներ ¹⁸
		<p>2) Պահպանել նվազագույն էկոլոգիական թողքեր՝ ջրամբարից ներքև գտնվող ջրային և ավիամերձ էկոհամակարգերի առողջությունը պահպանելու համար,</p> <p>3) Կանխել ջրային ռեսուրսների գերշահագործումը և որակի վատթարացումը,</p> <p>4) Համապատասխանել ջրօգտագործման ազգային կանոնակարգերին և բնապահպանական չափանիշներին:</p> <p>Շահագործման փուլ</p> <p>1) Տարեկան վերանայել ոռոգման ջրի և էկոլոգիական թողքերի բացթողումների կառավարման պլանը կամ խոշոր հիդրոլոգիական իրադարձություններից հետո՝ Նոր տվյալները, կարգավորող փոփոխությունները և գործնական փորձը ներառելու նպատակով,</p> <p>2) Ջրամբարի ցածր մակարդակի կամ ծայրահեղ երաշտային պայմանների դեպքում կիրառել առաջնահերթության արձանագրություն, որը ապահովում է էկոլոգիական թողքերի պաշտպանությունը՝</p>		սպասարկման պլանը մշակված է և իրականացվելու է շահագործման փուլում:	

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու / վերահսկող կառույցներ ¹⁸
Ջրի կորուստներ		մինչև նախապես սահմանված նվազագույն շեմը, նախքան ջրի բաշխումը ոռոգման նպատակով: Նախաշահագործման փուլ 1) Մշակել ջրամբարի շահագործման և սպասարկման պլան, 2) Անցկացնել Ստորին Հրազդան 2-րդ հերթի ջրանցքի տեխնիկական աուդիտ և, անհրաժեշտության դեպքում, իրականացնել անհրաժեշտ վերականգնողական միջոցառումներ՝ ոռոգման ջրի կորուստները նվազագույնի հասցնելու համար, ցանկալի է՝ մինչև ջրամբարի շահագործման հանձնումը: Շահագործման փուլ Իրականացնել ջրամբարի օժանդակ ենթակառուցվածքների տեխնիկական սպասարկում՝ վթարներն ու խափանումները կանխելու նպատակով՝ համաձայն ջրամբարի սպասարկման պլանի:	-		
Ջրամբարի մարմնի, պատվարի և օժանդակ ենթակառուցվածքների կանոնավոր սպասարկում	Ազդեցությունը հողային ռեսուրսների վրա (8.2.8)	Գործող ջրամբարի պահպանման աշխատանքները պատվիրակել կապալառուներին, որոնք հագեցած են ժամանակակից և տեխնիկապես սպասարկված սարքավորումներով:	Օպերատորի բյուջեի շրջանակներում:	Շահագործվում են միայն ժամանակակից և սպասարկվող շինարարական մեքենաներ:	ԻԼՇ - Օպերատորը կամ վարձված կապալառու: Վ - ՀՀԶԿ: Պ - Պետական տեսչական մարմին:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու / վերահսկող կառույցներ ¹⁸
Թափոնների առաջացման բոլոր գործընթացներն ու գործողությունները շահագործման և սպասարկման աշխատանքների ընթացքում	Թափոնների առաջացում և կառավարում (8.2.9)	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ստանալ ջրամբարների շահագործման հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ թույլտվությունները և նորմատիվ փաստաթղթերը՝ համաձայն տեղական թափոնների կառավարման օրենսդրության (կարող է իրականացվել կորպորատիվ մակարդակով), 2) Մշակել և գործարկել ջրամբարի շահագործման և պահպանման համար Թափոնների Կառավարման Պլան (կարող է իրականացվել կորպորատիվ մակարդակով), 3) Կիրառել թափոնների կառավարման հիերարխիայի մոտեցումը (կանխարգելում, նվազեցում, վերօգտագործում, վերամշակում, վերականգնում, հեռացում)՝ առաջացած թափոնների համար, 4) Տարածքը կահավորել թափոնների հավաքման և պահեստավորման տարաներով և վայրերով, 5) Պայմանագրեր կնքել թափոնների հետ գործածության (վերամշակում, մշակում, հեռացում) լիցենզավորված ընկերությունների հետ՝ առաջացած թափոնները նրանց հանձնելու համար, 6) Պայմանագիր կնքել համայնքային կազմակերպության հետ՝ ջրամբարի տարածքից 	Օպերատորի բյուջեի շրջանակներում:	Ջրամբարի շահագործման փուլում թափոնների կառավարումը պետք է իրականացվի գործող ազգային օրենսդրության, թափոնների հիերարխիայի սկզբունքների և ՄԼԳ-ի համաձայն:	Մ,Ի,ԼԸ - Օպերատոր: Վ - ՀՀԶԿ: Պ - Պետական տեսչական մարմին:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու / վերահսկող կառույցներ ¹⁸
Բուսականության տեսակների և կենսամիջավայրերի պահպանություն	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	<p>կենցաղային թափոնների կանոնավոր հեռացման համար:</p> <p>Կենսամիջավայրեր</p> <p>1) Իրականացնել «Գետային կենսամիջավայրերի կառուցման պլանը». կառուցել և պահպանել հետևյալ 2 կենսամիջավայրերը (ԱԿՀ) ջրամբարի ափերի երկայնքով.</p> <p>F9.12 - Ցածրադիր և բլրային գետափնյա ուռուտներ (3280 Մշտահոս միջերկրածովյան գետեր՝ Paspalo-Agrostidion տեսակներով և Salix ու Populus alba տեսակներով),</p> <p>G1.11 - Գետի ուռենու անտառներ (92A0 սպիտակ ուռենի Salix alba և սպիտակ բարդի Populus alba):</p> <p>2) Իրականացնել փոխհատուցման (offset) ծրագիրը հետևյալ երկու առաջնահերթ պահպանվող կենսամիջավայրերի պահպանության համար.</p> <p>F3.1 - Բարեխառն գոտու թավուտներ և մացառ (40A0* Ենթամայրցամաքային մերձպանոնյան մացառներ),</p> <p>H3.2 - Հիմնական և ծայրահեղ հիմնական ներքին ժայռեր (8210</p>	Կենսաբազմազանության պահպանության բյուջեի շրջանակներում:	Բոլոր առաջարկված մեղմացման միջոցառումները արդյունավետորեն իրականացվում են:	ՄԱԻ - Մասնագիտացված ընկերություն՝ ՀՀԶԿ/ԾԻԳ-ի միջոցով: ՎԱՊ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎՁԵԲ:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու / վերահսկող կառույցներ ¹⁸
		Քասախի բուսականությամբ կրաքարային ժայռոտ լանջեր):			
Բուսատեսակների և կենսամիջավայրերի պահպանություն	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	Բուսականություն Կառուցել և պահպանել 2 գետային կենսամիջավայրեր ջրամբարի ափերի երկայնքով՝ հիմնվելով տեղական բուսատեսակների վրա (տե՛ս վերևում՝ սույն աղյուսակի 1-ին բաժնում՝ Կենսամիջավայրեր)	Կենսաբազմազանության պահպանության բյուջեի շրջանակներում:	Կառուցվել և պահպանվում են գետային երկու բնակմիջավայրեր	ՄԱԻ - Մասնագիտացված ընկերություն: ՎԱՊ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎԶԵԲ:
Օպերատորի աշխատողների վարքը	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	Կենդանական աշխարհ Վերահսկել ջրամբարը շահագործող անձնակազմի կողմից Աշխատողների վարքագծի կանոնագրի պահպանումը՝ շահագործման փուլում որսագործությունը կանխելու նպատակով:	-	Մշակվել է օպերատորի աշխատողների վարքագծի կանոնակարգ: Նվազեցվել և/կամ մեղմացվել է նախագծի ազդեցությունը կենդանական աշխարհի տեսակների վրա:	ՄԱԻ - Մասնագիտացված ընկերություն: ՎԱՊ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎԶԵԲ:
Բուսական և կենդանական աշխարհի, ինչպես նաև կենսամիջավայրերի պահպանություն	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	Նստակյաց կենդանիներ 1) Ներդնել և աջակցել արոտավայրերի կայուն կառավարմանը ծրագրվող ջրամբարին հարակից տարածքներում, քանի որ կենսամիջավայրերի բարելավված որակը կարող է ապահովել ավելի առատ և բազմազան սննդային պաշարներ սողունների համար՝ դրանով իսկ նպաստելով պահպանվող օձերի և մողեսների	Կենսաբազմազանության պահպանության բյուջեի շրջանակներում:	Ծրագրի ազդեցությունը նստակյաց կենդանիների վրա կանխվում, նվազեցվում, մեղմացվում կամ փոխհատուցվում է:	Ի - Մասնագիտացված կազմակերպություն: ՎԱՊ - Ազդակիր համայնքի ղեկավարություն՝ Պատվիրատուի (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) կողմից տրամադրվող ուսուցողական աջակցություն:

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու / վերահսկող կառույցներ ¹⁸
		<p>տեսակների պոպուլյացիայի աճին:</p> <p>2) Պահպանել թփուտային և ժայռոտ կենսամիջավայրերը ջրածածկված տարածքների հարևանությամբ, որտեղ վերաբնակեցվել են օձերը և մողեսները:</p> <p>Այս կենսամիջավայրերը պետք է ներառվեն թփուտների և ժայռերի առաջնահերթ պահպանվող կենսամիջավայրերի մեջ՝ 8210 և 40A0 (տես վերևում)՝ Կենսամիջավայրերի վերաբերյալ 1-ին բաժնի աղյուսակը):</p>			
Թռչունների տեսակների պահպանություն	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	<p>Թռչուններ</p> <p>1) Ներդնել և աջակցել արոտավայրերի կայուն կառավարմանը ջրամբարի հարակից համայնքներում, ինչը կարող է բարելավել խոտհարքների և արոտավայրերի որակը, մեծացնել անողնաշարավորների քանակն ու բազմազանությունը և ապահովել անհրաժեշտ սննդային պաշարներ հետևյալ տեսակների համար՝ Ներկարար (<i>Coracias garrulus</i>), Դաշտային ձիաթռչնակ (<i>Anthus campestris</i>), Անտառային արտույտ (<i>Lullula arborea</i>), Սպիտակափող սոխակ (<i>Iranias gutturalis</i>), Ժուլան (<i>Lanius collurio</i>), Սևաճակատ</p>	Կենսաբազմազանության պահպանության բյուջեի շրջանակներում:	Ծրագրի ազդեցությունը թռչունների վրա կանխվում, նվազեցվում, մեղմացվում կամ փոխհատուցվում է:	Ի - Մասնագիտացված կազմակերպություն ՎԱՊ - Ազդակիր համայնքի ղեկավարություն՝ Պատվիրատուի (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) կողմից տրամադրվող ուսուցողական աջակցություն

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու / վերահսկող կառույցներ ¹⁸
		<p>շամփրուկ (Lanius minor), Կարմրակտուց ճայ (Pyrrhocorax pyrrhocorax) և Տափաստանային ճուռակ (Buteo rufinus), ինչը կարող է նպաստել նրանց թվաքանակի խտության որոշակի աճին:</p> <p>2) Ապահովել տնկված ծառերի և թփուտների տեսակների խնամքը շահագործման փուլի առնվազն առաջին երկու տարիների ընթացքում:</p>			
Անողնաշարավորների պահպանություն	Ազդեցություն կենսաբազմազանության վրա (8.2.12)	<p>Անողնաշարավորներ</p> <p>1) Ներդնել և աջակցել արոտավայրերի կայուն կառավարմանը ջրամբարի հարակից համայնքներում, ինչը կարող է բարելավել խոտհարքների կենսամիջավայրի որակը, մեծացնել անողնաշարավորների քանակն ու բազմազանությունը:</p> <p>2) Պահպանել ստեղծված կենսամիջավայրերը՝ առաջնահերթությունը տալով թիրախային տեսակների համար կեր հանդիսացող բույսերին:</p>	Կենսաբազմազանության պահպանության բյուջեի շրջանակներում:	Ծրագրի ազդեցությունը անողնաշարավորների վրա կանխվում, նվազեցվում, մեղմացվում կամ փոխհատուցվում է:	Ի - Մասնագիտացված կազմակերպություն: ՎԱՊ - Ազդակիր համայնքի ղեկավարություն՝ Պատվիրատուի (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) կողմից տրամադրվող ուսուցողական աջակցություն:
Նյութերի, նավթամթերքների և աշխատողների տեղափոխում:	Հանրային առողջության և անվտանգության վրա ազդեցությունը (8.3.5)	1) Հսկել ջրամբարի տեխնիկական վիճակը, ապահովել ժամանակին սպասարկում,	Օպերատորի բյուջեի շրջանակներում:	Շահագործման փուլում ԵԿՊ-ն և ԱԻՊԱՊ-ն իրականացվում են:	ՄԱԻ - Օպերատոր: ՎԱՊ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ)

ԶՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու / վերահսկող կառույցներ ¹⁸
Քասախի ջրամբարի շահագործում և սպասարկում:		<p>2) Եթե սպասարկման աշխատանքների կատարման համար անհրաժեշտ է ծանր տեխնիկա կամ մեծ թվով տրանսպորտային միջոցներ, պետք է մշակվի երթևեկության կառավարման պլան՝ հաշվի առնելով վերը նշված առաջարկությունը,</p> <p>3) Թարմացնել և ներդնել Արտակարգ իրավիճակներին պատրաստվածության և արձագանքման պլանը Ծրագրի շահագործման փուլի համար (տես Բաժին 8.4),</p> <p>4) Շարունակել կիրառել բողոքարկման մեխանիզմը:</p>			
Քասախի ջրամբարի շահագործում և սպասարկում	Աշխատանքի անվտանգություն և առողջության պահպանում (8.3.6)	<p>1) Մշակել ԱԱԱԴ ընթացակարգեր/ հրահանգներ՝ սպասարկման և վերանորոգման աշխատանքների համար,</p> <p>2) Հետևել համապատասխան ազգային ԱԱԱԴ օրենսդրության պահանջներին:</p>	Օպերատորի բյուջեի շրջանակներում:	ԱԱԱԴ ընթացակարգերը պատրաստված են և իրականացվում են: Օպերատորի գործունեությունը համահունչ է ազգային ԱԱԱԴ պահանջներին:	ՄԱԻ - Օպերատոր: Վ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ): Պ - Առողջապահության և աշխատանքի տեսչական մարմին:
Աշխատողների և ազդեցության տակ գտնվող բնակավայրերի բնակիչների միջև փոխգործակցություն	Գենդերային բռնություն և ոտնձգություն (8.3.8)	<p>1) Ծրագրի ավարտից հետո մշտադիտարկման ենթարկել ոռոգման ենթակառուցվածքների հասանելիությունը,</p> <p>2) Ծրագրի շահագործման ընթացքում պահպանել բողոքարկման</p>	Օպերատորի բյուջեի շրջանակներում:	Արդյունավետ բողոքարկման մեխանիզմը, ներառյալ ԳԲՈ-ի հետ կապված դեպքերի հասցեագրման	ՄԱԻ - Օպերատոր և ԶՕԸ: ՎԱԴ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ):

ԶՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿԴ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու / վերահսկող կառույցներ ¹⁸
		մեխանիզմը, ներառյալ ԳԲՈ դեպքերը:		դրույթները, ներդրված են և կիրառվում են:	
Քասախի ջրամբարի շահագործում	Արտակարգ իրավիճակներ և արձագանք (8.4)	<ol style="list-style-type: none"> 1) Իրականացնել պատվարի ամբողջականության ռիսկի գնահատում, 2) Պատվարի ամբողջականության ռիսկի գնահատման և ջրհեղեղի անվտանգության ստուգման ավարտից հետո դիտարկել վաղ նախազգուշացման համակարգի և տեղական համայնքներում փրկարարական սարքավորումների ապահովման անհրաժեշտությունը՝ պարբերաբար սպասարկման և արտակարգ իրավիճակներում տարհանման վարժանքների պահանջով, 3) Հրդեհաշիջման սարքավորումները և առաջին բուժօգնության պարագաները պետք է հասանելի լինեն և պահպանվեն բոլոր շինհրապարակներում և առաքող մեքենաներում: Ընտրված աշխատողները պետք է վերապատրաստվեն դրանց օգտագործման վերաբերյալ: 	Ծրագրի Կառուցման կապալառուի պայմանագրի շրջանակներում	Իրականացվել է պատվարի ամբողջականության ռիսկի գնահատում: Բոլոր անհրաժեշտ նախազգուշացման համակարգերն ու սարքավորումները տեղադրված են և սպասարկվում են	Ի - Կառուցման կապալառու: Վ - Վերահսկող ինժեներ: Պ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ) և ՎՋԵԲ:
Ազդակիր բնակավայրերի ավանդական և մշակութային ինքնությունը ներկայացնող ծեսերի,	Ազդեցություն ոչ նյութական մշակութային ժառանգության վրա (8.5.2)	Խորհրդատվություններ անցկացնել Աշտարակ համայնքի համապատասխան աշխատակիցների, Օշական, Ոսկեհատ և Ոսկեվազ գյուղերի	7,000 Եվրո	Կազմակերպվում և իրականացվում են Խոյ և Աշտարակ համայնքների ոչ նյութական	ՄԱԻ - Մասնագիտացված ընկերություն (օրինակ՝ մշակութային ՀԿ):

ՋՐԱՄԲԱՐՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ - ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Քասախի ջրամբարի կառուցման ՇՄՍԱԳ

ԲՍԿՊ

Rev02

Գործունեության տեսակը	Սպասվող ազդեցություններ	Մեղմացնող միջոցառումներ	Արժեքը (եթե դիտարկվում է և կարող է ներառվել բյուջեի մեջ)	Թիրախ / Ցուցանիշ	Պատասխանատու / վերահսկող կառույցներ ¹⁸
արարողությունների, տոնակատարությունների և մշակութային ժառանգության արժեքների խթանում, խոյ և Աշտարակ համայնքների սոցիալ-տնտեսական զարգացում		վարչական ղեկավարների, ինչպես նաև տեղական մշակութային ՀԿ-ների, զբոսաշրջային կազմակերպությունների, գինեգործարանների սեփականատերերի և այլ շահագրգիռ կողմերի հետ: Այս խորհրդակցությունները պետք է կենտրոնանան զբոսաշրջային երթուղիների մշակման վրա, որոնք կներառեն մշակութային ժառանգության վայրեր այցելություններ և գինու համտեսի շրջագայություններ, մասնավորապես՝ Ոսկեվազի գինեգործարանում:		մշակութային ժառանգության արժեքները խթանող միջոցառումներ:	ՎԱՊ - Պատվիրատու (ՀՀԶԿ/ԾԻԳ), ՎԶԵԲ: